Kraków, dnia 15 listopada 1945 r.

KRAKOWSKI DZIENNIK WOJEWÓDZKI

Nr. 11

TREŚĆ:

DZIAŁ URZĘDOWY:

Str.

Poz. 59 — Rozporządzenie Wojewody krakowskiego z dnia 12 listopada 1945 r. w sprawie zwalczania zarazy stadniczej koni 90

60 — Okólnik Urzędu wojewódzkiego krakowskiego Nr. 54/Sm. z dnia 27 października 1945 r. w sprawie zarządu majątkiem gromadzkim 90

61 — Pismo okólne Urzędu wojewódzkiego krakowskiego z dnia 24 października 1945 r. L. V. 44/B/45 w sprawie zakazu wynajmu samochodów Armii Czerwonej przez przedsiębiorstwa przemysłowe będące pod zarządem państwowym 91

62 — Pismo okólne Urzędu wojewódzkiego krakowskiego z dnia 7 listopada 1945 r. L. V.-4-6-0/45 w sprawie zatwierdzenia urządzeń zakładów przemysłowych, kotłów parowych i wytwórni acetylenowych 91

63 — VIII. Wykaz okręgów zapowietrzonych i zagrożonych pryszczycą na terenie województwa krakowskiego 94

DZIAŁ NIEURZĘDOWY:

Przetargi 94

Przeniesienie siedziby Dyrekcji Lasów Państwowych Okr. Rzeszowskiego do Tarnowa . 95

Czasowe zwinięcie agencji poczt.-tel. 3 stopnia Gruszów, powiat Myślenice 95

Unieważnienie zagubionych wzgl. skradzionych dokumentów 95

PRZEDRUKI

Rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno administracyjnym (Dz. U. P. Nr. 38, poz. 365) 95

Ustawa z dnia 19 lutego 1929 r. (Dz. Ust. R. P. Nr, 16, poz. 135) w sprawie uzupełnienia niektórych postanowień rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym 100

Prawo o wykroczeniach. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz, U. R. P. Nr. 60, poz. 572) 101

Wyciąg z kodeksu karnego (Dz. Ust. R. P. Nr. 60 z 1932 r. poz. 571) 103

Dekret z dnia 25 września 1945 r. o prawie małżeńskim (Dz. U. Nr. 48, poz. 270) 105

Dział urzędowy

Poz. 59.

ROZPORZĄDZENIE

WOJEWODY KRAKOWSKIEGO

z dnia 12 listopada 1945 r.

w sprawie zwalczania zarazy stadniczej koni.

Na zasadzie art. 59, 60 i 61 rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 77, poz. 673) zmienionego ustawą z dnia 25 lutego 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 229) i ustawą z dnia 16 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 245) w celu zwalczania zarazy stadniczej koni i niedopuszczenia do dalszego jej rozszerzenia się na obszarze województwa krakowskiego, zarządzam co następuje:

§ 1. Wszystkie ogiery i klacze na terenie województwa krakowskiego w wieku powyżej jednego roku winny być poddane badaniu na zarazę stadniczą przez powiatowych lub innych, upoważnionych przez Urząd Wojewódzki lekarzy weterynaryjnych, na miejscach i w terminach wyznaczonych przez Starostów.

§ 2. Wszystkie konie, co do których zostanie urzędowo stwierdzone, że są dotknięte zarazą stadniczą lub podejrzane, winny być oznakowane przez wypalenie na obu udach po stronie zewnętrznej, poniżej guza biodrowego, dwóch liter ZS wysokości 15 cm i grubości 1 cm z odstępem 2 cm między literami.

§ 3. Wszystkie ogiery: a) u których urzędowo stwierdzono zarazę stadniczą; b) co do których udowodniono, że od nich zaraziły się klacze zarazą stadniczą; c) które stanowiły klacze chore na zarazę stadniczą; d) nielicencjonowane w wieku powyżej 2 lat — podlegają przymusowemu wytrzebieniu przez lekarzy weterynaryjnych na miejscach i w terminach przez Starostę wyznaczonych.

§ 4. Do stanowienia mogą być dopuszczone tylko te klacze, których właściciel lub faktyczny posiadacz wykaże się urzędowym świadectwem lekarsko-weterynaryjnym, wydanym przez powiatowego lub innego przez Urząd Wojewódzki upoważnionego lekarza weterynaryjnego, stwierdzającym, że zwierzę zostało zbadane i uznane za nie podejrzane o zarazę stadniczą.

§ 5. Koni dotkniętych zarazą stadniczą i podejrzanych, nie wolno dopuszczać do stanowienia.

§ 6. Państwowe i prywatne stacje kopulacyjne ogierów jak również prywatni właściciele lub faktyczni posiadacze ogierów licencjonowanych winni prowadzić rejestr stanowienia klaczy według obowiązujących wzorów.

§ 7. Przekroczenie przepisów rozporządzenia niniejszego będzie karane na zasadzie postanowień art. 98 wymienionego na wstępie rozp. Prezydenta Rzeczypospolitej w trybie administracyjnym aresztem do jednego miesiąca i grzywną do 1000 zł lub jedną z tych kar.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie natychmiast i obowiązuje do odwołania.

Wojewoda: w z. **inż. B. Kulesza**
Wicewojewoda.

Poz. 60.

OKÓLNIK Nr. 54/Sm.

URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO KRAKOWSKIEGO

z dnia 27. X. 1945 r., L. SA. I.-3-9/45.

w sprawie zarządu majątkiem gromadzkim.

Do

Obywateli Starostów Powiatowych jako Przewodniczących Wydziałów Powiatowych na terenie Województwa Krakowskiego.

Wobec wyłaniających się coraz powszechniej kwestii spornych w zakresie ustalenia czynnika stanowiącego odnośnie majątku gromady oraz decydującego o sposobie dysponowania dochodami z majątku gromadzkiego, Urząd Wojewódzki do czasu autorytatywnego wyjaśnienia tej kwestii w porozumieniu z Wydziałem Wojewódzkim udziela w tej dziedzinie następujących dyrektyw:

Nie ulega wątpliwości, że gromada (w myśl art. 15—18 ustawy samorządowej) jest podmiotem majątku, dobra gromadzkiego i innych praw majątkowych. Gromada też zarządza swym majątkiem, tudzież rozporządza dochodami stąd płynącymi.

Natomiast ponieważ:

1) z jednej strony ustawa z dnia 11. IX. 1944 r. o organizacji i zakresie działania Rad Narodowych (Dz. U. Nr. 5, poz. 22) oraz dekret o organizacji i zakresie działania samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr. 14, poz. 74) nie zajęły stanowiska od-

nośnie dalszego istnienia i kompetencji rad gromadzkich;

2) z drugiej strony życie nie dopuszcza do chociażby chwilowego braku stałego czynnika stanowiącego o majątku i prawach majątkowych gromady oraz wykonującego zarząd tym majątkiem.

Urząd Wojewódzki poleca zarządzić zwołanie przez wójtów w każdej gromadzie, gdzie tego zachodzi potrzeba ogólnego zebrania gromadzkiego, które wyłoni gromadzką komisję gospodarczą, działającą pod przewodnictwem sołtysa, a złożoną z 6—12 obywateli, powołaną do zarządzania majątkiem gromadzkim w myśl wskazówek ogólnego zebrania gromadzkiego.

Sprzedaż, zamiana, darowizna, względnie jakiekolwiek uszczuplenie lub ograniczenie praw majątkowych gromady, nie może być przedmiotem decyzji Komisji Gospodarczej gromady, która władna jest wydzierżawiać— na mocy upoważnienia Ogólnego Zebrania Gromady, udzielonego równocześnie z wyborem komisji — obiekty omawiane, na przeciąg czasu nie dłuższy niż jeden rok.

Bezpośredni nadzór nad działalnością gromadzkiej Komisji Gospodarczej wykonuje wójt.

Okólnik niniejszy obowiązuje aż do odwołania.

Za Wojewodę: **Osiecki**
Naczelnik Wydziału

Poz. 61.

PISMO OKÓLNE

URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO KRAKOWSKIEGO
z dnia 24. X. 1945 r., L. V. 4/4/B/45.

w sprawie zakazu wynajmu samochodów Armii Czerwonej przez przedsiębiorstwa przemysłowe, będące pod zarządem państwowym.

Do
wszystkich Zarządów przedsiębiorstw przemysłowych będących pod zarządem państwowym na terenie woj. krakowskiego

W ostatnich czasach zdarzały się częste wypadki wynajmowania przez poszczególnych żołnierzy Armii Czerwonej samochodów wojskowych wraz z obsługą osobom cywilnym i firmom przemysłowym celem przewozu towarów, niejednokrotnie nawet za granicę. Takie postępowanie jest sprzeczne z przepisami wojskowymi Armii Czerwonej, tym bardziej, że zużywa się często benzynę będącą własnością tejże Armii dla celów prywatnych.

Przy tym zdarzają się częste nadużycia (zabieranie towarów) ze strony przewożących, a wykrywanie tychże sprawców jest niejednokrotnie utrudnione, nawet niemożliwe.

W związku z tym Urząd Wojewódzki, biorąc pod uwagę niewłaściwość takiego postępowania, zabrania poszczególnym przedsiębiorstwom przemysłowym, pozostającym pod zarządem państwowym wynajmywania i korzystania z samochodów Armii Czerwonej.

Równocześnie zwraca się uwagę, że w wypadku wykrycia tego rodzaju postępowania, tak kierowca samochodowy, jak i odnośne osoby względnie przedsiębiorstwa zostaną pociągnięte do odpowiedzialności karnej.

Za Wojewodę: **Mgr. St. Ochab**
Naczelnik Wydziału

Poz. 62.

PISMO OKÓLNE

URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO KRAKOWSKIEGO
z dnia 7 listopada 1945 r., L. V-4-6-0/45

w sprawie zatwierdzenia urządzeń zakładów przemysłowych, kotłów parowych i wytwornic acetylenowych.

Do
wszystkich Starostw Powiatowych oraz Zarządu Miejskiego stoł. król. m. Krakowa.

I. Na skutek działań wojennych zostały zniszczone w wielu Starostwach (Zarządzie m. Krakowa), prócz rejestrów przemysłowych, także akta dotyczące zatwierdzeń projektów urządzeń zakładów przemysłowych, wydanych w myśl art. 14 i 16 prawa przemysłowego.

Dla dalszego nadzoru, nad zgodną z przepisami rozbudową tych zakładów, należy dążyć do ich uzupełnienia. Dotyczące dokumenty z przed września 1939 r. winny w zasadzie posiadać odnośne zakłady przemysłowe.

W wielu zakładach zatwierdzone projekty urządzenia danego zakładu, mogły stać się nieaktualne tak wskutek rozbudowy względnie przebudowy w czasach okupacji, jak i obecnie wskutek zniszczeń wojennych. Sprawę tę należy zbadać.

Dotyczy to także zakładów, które przeszły pod tymczasowy lub przymusowy zarząd państwowy i znajdują się nie tylko pod nadzorem i kierownictwem Wojewody (Naczelnika Wydziału Przemysłowego przez Dyrekcję Przemysłu Miejscowego), ale także Zjednoczeń Przemysłu (okólnik M. A. P. Nr 18 — M. P. 124 z 1945 r.), gdyż zatwierdzanie projektów urządzeń zakładów przemysłowych należy do władz przemysłowych, którymi w myśl art. 131 i 132 prawa przemysłowego są Starostowie i Wojewodowie. Pod przepis ten nie podpadają tylko przedsiębiorstwa, zastrzeżone ustawowo wyłącznie Państwu (art. 2 pkt. 4 prawa przemysłowego).

W związku z powyższym, należy zażądać od kierowników poszczególnych zakładów przemysłowych przedłożenia zatwierdzonych projektów urządzeń do wglądu (zatwierdzenia z czasów okupacji są nieważne), celem sprawdzenia ze stanem faktycznym.

Przedsiębiorstwa, które nie będą mogły wykazać się zatwierdzonymi projektami urządzenia zakładu przemysłowego, winny przedłożyć duplikaty planów, dla ich zalegalizowania, przyczym, o ile te przedsiębiorstwa rozbudowały się lub zmieniły urządzenia, mogą w przedłożonych projektach objąć całokształt zakładu wraz z dokonanymi zmianami. Przedsiębiorstwa, które wykazały się zatwierdzonymi projektami zakładu z przed 1. IX. 1939 r., lecz rozbudowały lub zmieniły urządzenia, winny przedłożyć projekty na dokonane zmiany. Od tej kategorii przedsiębiorstw należy również w miarę możności uzyskać drugie egzemplarze zatwierdzonych planów (duplikaty) dla władz przemysłowych.

Zalegalizowanie projektów urządzenia zakładu, przedsiębiorstw nie posiadających zatwierdzonych planów, będzie musiało nastąpić w drodze prawem przemysłowym przewidzianych dochodzeń.

Dla uniknięcia rozbieżności przy zatwierdzaniu urządzeń zakładów przemysłowych, ponieważ znaczna część zakładów z art. 16 prawa przemysłowego podlega czy to tut. Urzędowi (Dyrekcja Przemysłu Miejscowego), czy też Zjednoczeniom Przemysłu, oraz dla większej kontroli nad ich prawidłową rozbudową Urząd Wojewódzki zastrzega sobie, ażeby wszystkie projękty urządzeń zakładów przemysłowych z art. 16 prawa przemysłowego, a także z art. 14 tych zakładów, które należą do Dyrekcji Przemysłu Miejscowego, były przed przeprowadzeniem dochodzeń w sprawie ich zatwierdzenia przedkładane tut. Urzędowi do wglądu.

Zakłady podlegające Zjednoczeniom Przemysłu, będą zatwierdzane po myśli opinii i wniosku odnośnych Zjednoczeń, tylko w związku z przepisami prawa przemysłowego.

II. W myśl rozporządzeń o nadzorze nad kotłami parowymi, zezwolenia na ustawianie i przenoszenie kotłów parowych tak stałych, jak przenośnych, rządowych, jakoteż prywatnych, udziela Urząd Wojewódzki, zaś bezpośredni dozór techniczny wykonuje Stowarzyszenie Dozoru Kotłów z wyjątkiem kotłów podlegających Ministerstwu Komunikacji i Ministerstwu Spraw Wojskowych.

Zezwolenia takie, na skutek okupacji i działań wojennych od 1. IX. 1939 r. dotychczas nie były wydawane, przy czym bezpośredni dozór Stowarzyszenia trafiał na wielkie trudności, a nawet niemożność przeprowadzania koniecznych rewizyj, co grozi ewentualnym wybuchem kotła.

Dla podjęcia dalszego należytego dozoru nad kotłami parowymi, należy sprawdzić, jakie kotły znajdują się na terenie powiatów (Zarządu m. Krakowa) tak stałe jak i przenośne i ustalić ich właścicieli. W szczególności należy to dokładnie ustalić przy kotłach przenośnych (lokomobilowych, przy walcach drogowych, przy traktorach), to jest należy stwierdzić czyją są własnością np. Samopomocy Chłopskiej, Urzędu Ziemskiego, a nie kto w danej chwili doraźnie je wypożyczył i użytkuje.

Przy tej sposobności należy sprawdzić, którzy posiadacze kotłów otrzymali z tut. Urzędu na wstępie wymienione zezwolenia, które to zezwolenia winny znajdować się w książce kotłowej.

W powiecie miechowskim i olkuskim obowiązują dotychczasowe zezwolenia Urzędu Wojewódzkiego Kieleckiego.

Należy równocześnie pouczyć posiadaczy kotłów parowych, którzy nie posiadają koniecznych zezwoleń, ażeby wnieśli do tut. Urzędu w drodze przez Stowarzyszenie Dozoru Kotłów Oddział w Krakowie, ul. Józefitów 21, przepisami kotłowymi przewidziane

podania o pozwolenie na ustawienie względnie przeniesienie kotła.

Kotły, które nie będą oddane pod dozór (nie otrzymają niezbędnego zezwolenia Urzędu Wojewódzkiego) zostaną opieczętowane dla zabezpieczenia przed używaniem bez należytego dozoru ze względu na bezpieczeństwo.

Opłaty za dozór kotłów na rzecz Stowarzyszenia Dozoru Kotłów zostały ustalone przez Ministerstwo Przemysłu zarządzeniem z dnia 21 lipca b. r. BOP. 1450/45/Sek. G/G.

Ponadto w myśl powyższego zarządzenia, za wystawienie książki rewizyjnej należy się Stowarzyszeniu Dozoru Kotłów opłata w wysokości kosztu własnego książki plus dodatek w wysokości 1/2-dniowej opłaty dziennej za czas pracy inspektora. (Rysunki i dokumenty powinien dostarczyć użytkownik urządzenia na swój koszt). Za druki, przepisy itd. należy się Stowarzyszeniu Dozoru Kotłów opłata w wysokości kosztu własnego podniesionego o 100%.

Użytkownicy urządzeń technicznych podlegających urzędowemu dozorowi obowiązani są w miejscowościach poza siedzibami biur Stowarzyszenia Dozoru Kotłów przygotować — w razie potrzeby — dla delegowanego pracownika Stowarzyszenia — nocleg oraz w wyżej wymienionych przypadkach, jak również w miejscowościach, w których znajduje się siedziba biura Stowarzyszenia, ale odległość instalacji podlegającej dozorowi od wymienionego biura przekracza 2 km, obowiązani są dostarczyć środki lokomocji do siedziby biura, albo do najbliższego punktu komunikacji publicznej, lub też do miejscowości, w której delegat Stowarzyszenia Dozoru Kotłów wykonywa bezpośrednio przedtem lub potem czynności służbowe.

Uprasza się o wywarcie odpowiedniego wpływu i dopilnowanie, aby użytkownicy kotłów stosowali się do powyższych zarządzeń, oraz ułatwienie tych spraw przedstawicielom Stowarzyszenia Dozoru Kotłów, o ile się zwrócą o pomoc do Starostwa (Zarządu Miejskiego).

Do dnia 15 grudnia b. r. należy przedłożyć wykazy posiadaczy kotłów parowych z podaniem:

1) nazwy właściciela,
2) ilości kotłów posiadanych,
3) stałych, czy przenośnych,
4) czy posiadają zezwolenie Urzędu Wojewódzkiego na przeniesienie względnie ustawienie w danym miejscu. Zauważa się, że kotły przenośne mogą być przenoszone w obrębie powiatu, a nawet poza powiat, o ile następnie wracają lub stale podlegają temu samemu właścicielowi, który odpowiada za ich dozór.

III. Na podstawie rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dn. 20. IX. 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 99, poz. 903) na używanie wytwórnicy acetylenowej stałej (§ 3) rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 29 sierpnia 1934 r. o budowie i stanie technicznym wytwornic acetylenowych (Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 741) należy uzyskać pozwolenie władzy przemysłowej II. instancji (Urzędu Wojewódzkiego).

Nie wymaga pozwolenia używanie wytwórnic przenośnych.

Celem uzyskania pozwolenia na używanie wytwórnicy stałej, należy wnieść podanie do władzy przemysłowej II. instancji (Urzędu Wojewódzkiego).

Do podania należy dołączyć:

a) poświadczenie ostemplowania wytwórnicy;
b) dwa egzemlarze opisu wytwornicy, przepisów obsługi i rysunku wytwornicy w przekroju wraz z dodatkowymi urządzeniami (zbiornik gazu, bezpiecznik wodny itp.). Opis wytwornicy powinien umożliwić poznanie sposobu działania wytwornicy, okresu czasu odmulania (odniesionego do ciężaru odgazowanego karbidu), jak również sposobu oczyszczania gazu; w urządzeniach do celów technicznych, posiadających główne urządzenie zabezpieczające, należy podać również zasadnicze jego cechy. Na załącznikach tych należy podać treść tabliczki fabrycznej wytwornicy i urządzeń zabezpieczających;
c) dwa egzemplarze projektu (planu budowlanego, zawierającego rzuty poziome i przekroje właściwych kondygnacyj, oraz rzut więzby dachowej w skali 1 : 100, planu sytuacyjnego w skali 1 : 500 oraz planu orientacyjnego w skali 1 : 10000. Na planie sytuacyjnym powinny być uwidocznione ponadto wszystkie budynki wraz z ich drzwiami i oknami, znajdującymi się w promieniu co najmniej 10 m od urządzenia acetylenowego.

O każdym wypadku wybuchu acetylenu powinien posiadacz urządzenia acetylenowego natychmiast zawiadomić władzę przemysłową II. instancji (Urząd Wojewódzki).

O powyższym należy pouczyć zakłady przemysłowe posiadające wytwornice acetylenowe stałe i sprawdzić, czy posiadają wyżej naprowadzone zezwolenie oraz przedłożyć do dnia 15 grudnia b. r. wykazy tych zakładów, z podaniem czy posiadają zezwolenie Urzędu Wojewódzkiego.

Za Wojewodę: **Mgr. St. Ochab**
Naczelnik Wydziału.

Poz. 63.

VIII. Wykaz okręgów zapowietrzonych i zagrożonych pryszczycą na terenie Województwa Krakowskiego.

1. Do okręgu zapowietrzonego pryszczycą zostały wcielone:

W powiecie bialskim: grupy zagród w gromadach Jawiszowice i Komorowice; **w powiecie bocheńskim:** grupy zagród w gromadach Lipnica Dolna i Lipnica Górna; **w powiecie brzeskim:** grupa zagród w gromadzie Dębno; **w powiecie chrzanowskim:** grupy zagród w gromadach Luszowice i Nowa Góra; **w mieście Krakowie:** grupa zagród w miejscowości podmiejskiej Prokocim; **w powiecie myślenickim:** grupa zagród w gromadzie Podolany; **w powiecie miechowskim:** gromada Smiłowice; **w powiecie olkuskim:** grupy zagród w gromadach Bolesław, Cianowice Małe, Pilica i Sławniów.

2. Do okręgu zagrożonego pryszczycą zostały wcielone:

W powiecie bialskim: części gromad Jawiszowice i Komorowice; **w powiecie bocheńskim:** pozostałe części gromad Lipnica Dolna i Lipnica Górna; **w powiecie brzeskim:** pozostała część gromady Dębno; **w powiecie chrzanowskim:** pozostałe części gromad Luszowice i Nowa Góra; **w mieście Krakowie:** pozostała część miejscowości podmiejskiej Prokocim; **w powiecie myślenickim:** pozostała część gromady Podolany; **w powiecie miechowskim:** gmina Gruszów; **w powiecie olkuskim:** pozostałe części gromad Bolesław, Cianowice Małe, Pilica i Sławniów.

3. Zamknięto normalne targi na zwierzęta racicowe:

W powiecie bocheńskim: w Lipnicy Murowanej; **w mieście Krakowie:** na terenie miasta.

W okręgach zapowietrzonych i zagrożonych pryszczycą, tworzonych przez poszczególnych starostów (Prezydenta miasta Krakowa) obowiązują nadal przepisy podane do publicznej wiadomości w ogłoszeniu Urzędu Wojewódzkiego Krakowskiego z dnia 3 lipca 1945 r. w sprawie zwalczania pryszczycy (Krakowski Dziennik Wojewódzki Nr. 2, poz. 8).

Siódmy wykaz okręgów zapowietrzonych i zagrożonych pryszczycą na terenie Województwa Krakowskiego ogłoszony w Krakowskim Dzienniku Wojewódzkim Nr. 9, poz. 50, traci równocześnie swą aktualność.

Za Wojewodę: **Dr. Stefan Flek**
w z. Naczel. Wydz. Wet.

Dział nieurzędowy

Przetargi.

Urząd Wodno-Melioracyjny w Krakowie ogłasza przetarg nieograniczony na dostawę 150 m^3 faszyny wiklinowej i 5.400 sztuk pali 1 m dług. o średnicy 4—6 cm dla robót konserwacyjnych na rzece Skawince w Samborku, oraz na dostawę 100 m^3 faszyny lasowej i 2.000 sztuk pali 1 m dług. o średnicy 4—6 cm dla robót konserwacyjnych na rzece Rudawie w Zabierzowie.

Termin wykonania dostawy do dnia 15 grudnia 1945 r.

Ceny należy podać dla rzeki Skawinki: a) z dostawą loco brzeg Wisły przy ujściu Skawinki, b) z dostawą na plac budowy w Samborku, zaś dla rzeki Rudawy loco plac budowy w Zabierzowie..

Dostawcę obowiązują warunki techniczne dla dostawy materiałów faszynowych przepisane przez Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych.

Oferty pisemne w zalakowanych kopertach składać należy w Urzędzie Wodno-Melioracyjnym w Krakowie do dnia 22 listopada 1945 r., godz. 10-ta, w którym to czasie nastąpi w tym Urzędzie komisyjne otwarcie ofert. Do oferty należy dołączyć dowód na złożone wadium w wysokości 1% od oferowanej kwoty w Kasie I. Urzędu Skarbowego w Krakowie do sum depozytowych Urzędu Wodno-Melioracyjnego w Krakowie. Wadium to moze być również złożone w gotówce na ręce przewodniczącego Komisji Przetargowej.

Bliższych informacyj udziela w godzinach urzędowych Urząd Wodno-Melioracyjny w Krakowie, ul. Mikołajska 2, II. p.

Urząd zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferenta, zwiększenie lub zmniejszenie dostawy lub nie przyjęcia żadnej z ofert.

Kraków, dnia 7 listopada 1945 r.

Kierownik Urzędu Wodno-Melioracyjnego:
Inż. Piotr Sikora

Przeniesienie siedziby Dyrekcji Lasów Państwowych Okr. Rzeszowskiego w Rzeszowie do Tarnowa.

Na zarządzenie Ministerstwa Leśnictwa, biura Dyrekcji Lasów Państwowych Okręgu Rzeszowskiego w Rzeszowie, zostały przeniesione z dniem 31 października b. r. do Tarnowa (gmach Sądu Okręgowego, ul. św. Marcina Nr 27).

Czasowe zwinięcie agencji poczt. tel. 3 stopnia Gruszów powiat Myślenice.

Z dniem 15 października 1945 r. zwinięto czasowo agencji poczt. tel. 3 stopnia Gruszów, powiat Myślenice.

Obszar pocztowy tej agencji włączono do zamiejscowego obszaru agencji Raciechowice.

Unieważnienie zagubionych wzgl. skradzionych dokumentów.

Inż. Mieczysław Romanowski, referendarz Starostwa Powiatowego w Nowym Targu, unieważnia skradzioną mu w dniu 4 IX. 1945 r. legitymację służbową Nr. 27/R/45, wydaną dnia 7 VII. 1945 r. przez Urząd Wojewódzki Krakowski.

Krzyworzeka Stanisław, pocztylion unieważnia skradzioną mu legitymację Nr. 367/1 wydaną przez Obwodowy Urząd Pocztowy Kraków 2.

Herting Julia, żona Zygmunta, st. ekspedient, unieważnia zagubioną legitymację Nr. 274/2 wydaną przez Obwodowy Urząd Pocztowy Kraków 1.

Włudarska Genowefa, żona Mariana, kierownik oddziału, unieważnia zagubioną legitymację Nr. 504/2, wydaną przez Dyrekcję Okręgu Poczt i Telegrafów w Krakowie.

Skalski Józef, technik p. o. naczelnika Rejonowego Urzędu Telef.-Telegr. Rzeszów, unieważnia skradzioną mu legitymację służbową Nr. 587 i legitymację inspektorską Nr. 36, wydaną przez Dyrekcję Okręgu Poczt i Telegrafów i w Krakowie.

PRZEDRUKI

ROZPORZĄDZENIE PREZYDENTA R. P.

z dnia 22 marca 1928 r.

o postępowaniu karno-administracyjnym

(Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365)

z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 19 II. 1929 (Dz. U. R. P. Nr. 16, p. 135), oraz przepisami wprow. kodeks karny i prawo o wykroczeniach z dnia 11. VII. 1932 (Dz. U. R. P. Nr. 60, p. 573).

Na podstawie art. 44, ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

I. Postanowienia ogólne.

Art. 1. Wykroczenia, zagrożone karą nie wyższą niż grzywna (kara pieniężna) trzy tysiące złotych i areszt do 3 miesięcy, niezależnie od kar dodatkowych, ulegają dochodzeniu i ukaraniu przez władze administracyjne, jeżeli ustawa dane wykroczenie wyraźnie przekazuje orzecznictwu władz administracyjnych.

Ograniczenie powyższej właściwości ze względu na kwotę grzywny nie ma zastosowania, jeżeli wymiar grzywny jest uzależniony od pojedynczej lub wielokrotnej wysokości szkody, wartości przedmiotu, uszczuplonej należności, albo innej jednostki obliczeniowej, przewidzianą ustawą jako podstawa ustalenia wysokości kary.

Art. 2. Do dochodzenia i karania wykroczeń, wymienionych w art. 1 powołane są powiatowe władze administracji ogólnej z wyjątkiem tych wypadków, gdy z mocy przepisu szczególnego właściwa jest inna władza administracji państwowej.

Art. 3. Kary za wykroczenia, wymienione w art. 1 mogą być wymierzane jedynie w drodze postępowania karno - administracyjnego, przeprowadzonego według przepisów rozporządzenia niniejszego.

O ile przepisy rozporządzenia niniejszego nie stanowią inaczej, mają w postępowaniu karno-administracyjnym zastosowanie przepisy działów III, V, VI, VII, VIII, IX, X, XV i XVI rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341), a o ile chodzi o wykonanie nakazów i orzeczeń karnych — przepisy działów II, III, IV i VIII rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowym w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342).

Art. 4. Przepisy rozporządzenia niniejszego nie dotyczą dochodzenia i karania w sprawach karno-skarbowych w ogóle i w sprawach dyscyplinarnych.

Art. 5. Władza powinna z urzędu przestrzegać swej właściwości. Właściwą jest ta władza, na której obszarze popełniono wykroczenie, nawet wówczas, gdy skutek wykroczenia nastąpił na innym obszarze.

Jeżeliby uzasadniona była właściwość miejscowa dwu lub więcej władz albo jest wątpliwe, na obszarze której władzy popełniono wykroczenie, natenczas właściwa jest ta władza, która pierwsza wdrożyła dochodzenie.

Art. 6. Władza, która pierwsza otrzymała wiadomość o wykroczeniu, jest dopóty właściwa do jego ścigania, dopóki nie ujawnią się okoliczności uzasadniające właściwość innej władzy.

Art. 7. W razie ujawnienia wykroczenia, przewidzianego w art. 1, władze, urzędy i organa, które je ujawniły lub otrzymały o nim wiadomość, donoszą o tym władzy właściwej (art. 2, 5, 6).

Przy dochodzeniu wykroczeń, władze powołane do ich dochodzenia i karania, posługują się podległymi im organami.

Art 8. Policja Państwowa może zatrzymać osobę, schwytaną na gorącym uczynku wykroczenia przewidzianego w art. 1, z powodu obawy ukrywania się:

a) jeżeli jest nieznana, a nie może się wylegitymować, ani w inny sposób nie można ustalić jej tożsamości;

b) jeżeli nie ma w Państwie stałego miejsca pobytu, ani określonego źródła utrzymania;

c) jeżeli pozostaje pod dozorem policyjnym, albo jest przestępcą nałogowym, zawodowym lub recydywistą;

d) jeżeli jest cudzoziemcem i zachodzi uzasadniona obawa, że uchyli się od ścigania;

e) jeżeli tylko przez zatrzymanie można zapobiec skutecznie spełnieniu przestępstwa lub usiłowaniu jego spełnienia.

Zatrzymanego należy niezwłocznie dostawić do właściwej władzy administracyjnej, albo też zwolnić, jeżeli odpadnie powód zatrzymania.

Władza obowiązana jest najdalej w ciągu 24 godzin przesłuchać dostawioną osobę. Dalsze zatrzymanie może nastąpić tylko w wypadkach, przewidzianych pod lit. a — d, na podstawie decyzji sędziego

powiatowego (pokoju), uzyskanej w ciągu 48 godzin od zatrzymania na czas konieczny, jednak nie dłuższy, niż przewidziana za popełniony czyn kara pozbawienia wolności główna lub zastępcza, w każdym razie nie dłuższy niż dni 14.

Przepis powyższy nie wyłącza zastosowania surowszych przepisów ustaw szczególnych.

Poza Policją Państwową, inne organa o charakterze publicznym są uprawnione do zatrzymywania osób, które popełniły wykroczenie, przewidziane w art 1, w zakresie i w trybie, przewidzianym w ustawach szczególnych.

Rozporządzenie Ministrów: Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości może jednak uprawnienia służące według artykułu niniejszego Policji Państwowej przyznać innym organom, powołanym do utrzymania spokoju, bezpieczeństwa lub porządku publicznego, we właściwym im zakresie.

Art. 9. Jeżeli przestępstwo zagrożone jest konfiskatą przedmiotów, władza może dla jej zabezpieczenia zarządzić zajęcie przedmiotów.

Osobie zaiteresowanej wydaje się zaświadczenie o zajęciu.

Przedmioty podlegające szybkiemu zepsuciu lub zniszczeniu, albo dające się przechowywać tylko niestosunkowo wielkim kosztem, sprzedaje się w drodze publicznego przetargu. Kwota, uzyskana ze sprzedaży, podlega zajęciu do czasu wydania orzeczenia.

II. Granice właściwości rzeczowej władz administracyjnych i władz sądowych w wypadku zbiegu przestępstw i przepisów.

Art. 10. Jeżeli ten sam czyn wykazuje cechy przestępstwa ulegającego ukaraniu przez władzę administracyjną, a zarazem cechy przestępstwa, ulegającego ukaraniu przez władzę sądową, każda z tych władz orzeka w zakresie swej właściwości. W razie skazania tak w postępowaniu karno-administracyjnym, jak i w postępowaniu sądowym, spośród orzeczonych kar pozbawienia wolności, kara surowsza pochłania mniej surową, inne kary, orzeczone przez obie władze i skutki skazania, wynikające z obu orzeczeń, pozostają obok siebie w mocy. O pochłonięciu kary pozbawienia wolności orzeka sąd okręgowy, przewidziany w art. 37,*) na wniosek skazanego, prokuratora lub władzy administracyjnej, albo z inicjatywy własnej lub sądu, który wyrokował w postępowaniu sądowym.

Art. 11. W wypadku przestępstw, popełnionych oddzielnymi czynami, z których jedne ulegają ukaraniu przez władzę administracyjną, drugie przez władzę sądową, każda z tych władz orzeka w zakresie swej właściwości. W razie skazania tak w postępowaniu karno-administracyjnym, jak i w postępowaniu sądowym, nie orzeka się kary łącznej dla kar, wymienionych w każdym z tych postępowań.

Art. 12. W rozumieniu art. 10 i 11 postępowanie karno - administracyjne obejmuje także postępowania sądowe, wszczęte wskutek żądania przekazania sprawy sądowi według art. 34.**)

III. Zbieg przestępstw i przepisów karnych w postępowaniu karno-administracyjnym.

Art. 13. Jeżeli czyn, zagrożony karą, podpada pod kilka przepisów karnych, władza wymierza karę pozbawienia wolności według najsurowszego z tych przepisów, natomiast inne kary według każdego z tych przepisów oddzielnie tak, że skutki skazania następują według każdego z tych przepisów.

Art. 14. W razie jednoczesnego skazania za wykroczenia, popełnione kilku czynami, podpadającymi pod ten sam przepis, władza wymierza karę w granicach tego przepisu, może jednak karę grzywny podwyższyć ponad wymiar najwyższy, przewidziany w ustawie, nie więcej niż o połowę. Podwyższenie wymiaru nie ma zastosowania do grzywien, określonych w art. 1 ust. 2

Art. 15. W razie jednoczesnego skazania za wykroczenia, popełnione kilku czynami, podpadającymi pod różne przepisy karne, władza wymierza karę pozbawienia wolności według najsurowszego z tych przepisów, natomiast inne kary według każdego z tych przepisów oddzielnie; także skutki skazania następują według każdego z tych przepisów.

Art. 16. Przepisy art. 14—15 mają zastosowanie także wówczas, gdy po ukaraniu za jedno wykroczenie należy wymierzyć karę za inne, popełnione przed wydaniem orzeczenia co do wykroczenia już osądzonego.

Art. 17. (Now. 1932). Jeżeli w późniejszym orzeczeniu nie zastosowano art. 14—16, władza, która wymierzyła karę najwyższą, wyda na wniosek skazanego lub z własnej inicjatywy orzeczenie uzupełniające. Jeżeli w którejkolwiek ze zbiegających się spraw orzekał sąd, jest on właściwy do wydania orzeczenia uzupełniającego.

Art. 18. Przepisy art. 13—17 mają zastosowanie także w postępowaniu sądowym, wszczętym wskutek żądania przekazania sprawy sądowej według art. 34.*)

IV. Postępowanie karno - administracyjne zwyczajne.

Art. 19. Jeżeli doniesienie lub wynik dochodzenia uzasadnia dalsze ściganie, jakoteż w wypadku, przewidzianym w art. 48, władza wyznacza rozprawę i wzywa obwinionego piśmiennie do stawienia się w wyznaczonym terminie na rozprawę. Władza może w uzasadnionych wypadkach zaznaczyć w wezwaniu, że obwiniony zamiast stawienia się może nadesłać w wyznaczonym terminie piśmienne wyjaśnienie.

Jeżeli obwiniony nie przebywa w miejscu siedziby władzy, władzą, o ile nie zachodzą powody, wymagające osobistego przesłuchania, spowoduje przesłuchanie obwinionego przez równorzędną lub niższą władzę miejsca jego zamieszkania lub pobytu.

Wezwanie należy doręczyć obwinionemu; wzywając niepełnoletniego lub niewłasnowolnego, — władza obowiązana jest zawiadomić o tym jego ustawowego zastępcę prawnego, o ile jest jej znany.

Art. 20. Ojciec, matka, małżonek lub opiekun (kurator) niepełnoletniego i niewłasnowolnego ma prawo taże wbrew jego woli stawiać na jego korzyść wnioski i wnosić środki odwoławcze.

Art. 21. Wezwanie obwinionego na rozprawę ma zawierać — oprócz oznaczenia czynu przestępnego, — uprzedzenie, że w razie niestawienia się, władza jest uprawniona zarządzić przymusowe jego sprowadzenie, albo przeprowadzić rozprawę w jego nieobecności.

W wezwaniu należy obwinionemu polecić, aby sprowadził na rozprawę świadków i inne dowody, służące do jego obrony, lub też wskazał je władzy pisemnie lub ustnie w takim czasie, by mogły być przez władzę użyte na rozprawie.

Art. 22. Przebieg i wynik rozprawy należy ustalić w protokole, który ma zawierać następujące dane:

1. oznaczenie władzy;
2. imię i nazwisko, czas i miejsce urodzenia, stan, zatrudnienie i miejsce zamieszkania obwinionego, — o ile okoliczności te dają się ustalić;
3. wyraźne oznaczenie czynu, zarzuconego obwinionemu;
4. zaprzeczenie, usprawiedliwienie lub przyznanie się obwinionego;
5. istotne zeznania świadków i znawców i inne wyniki postępowania dowodowego;
6. orzeczenie;
7. krótkie uzasadnienie;

*) Art. 642 k. p. k.
**) Art. 640, § 1 i 2 k. p. k.

*) Art. 640, § 1 i 2 k. p. k.

8. pouczenie o środku prawnym;
9. datę orzeczenia;
10. datę ogłoszenia lub doręczenia orzeczenia.

Obwinionemu należy na jego żądanie przedstawić przebieg czynności, dokonanych w jego nieobecności.

Art. 23. Na zasadzie wyników rozprawy władza wydaje orzeczenie, uniewinniające lub skazujące.

Orzeczenie obwinionemu, ogłasza się, a doręcza wówczas, jeżeli tego żąda, albo jest niepełnoletni lub niewłasnowolny.

Nieobecnemu przy ogłoszeniu ustawowemu zastępcy prawnemu obwinionego niepełnoletniego lub niewłasnowolnego należy orzeczenie doręczyć z urzędu, o ile jest władzy znany.

W wypadkach szczególnej wagi lub zawiłych, wydanie orzeczenia można odroczyć, zawiadamiając o tym obwinionego z nadmienieniem, że orzeczenie zostanie mu doręczone.

Art. 24. Władza może wydać orzeczenie zaoczne, jeśli obwiniony nie stawił się na rozprawę, a władza nie uważa jego obecności na rozprawie za konieczną.

Orzeczenie zaoczne należy obwinionemu doręczyć.

Art. 25. W orzeczeniu skazującym, oprócz danych wymienionych w art. 22 pod p. p. 1, 2, 3, 7, 8, 9, należy podać:

a) oznaczenie czynu, przyjętego za dowiedziony;
b) przepis, naruszony przez czyn;
c) wymiar kary oraz podstawę prawną jej wymierzenia;
d) postanowienie o konfiskacie przedmiotu przestępstwa, o ile ona następuje;
e) postanowienia co do kosztów postępowania i ich wysokości;
f) wymiar aresztu zastępczego na wypadek niemożności ściągnięcia grzywny (art. 26).

W orzeczeniu uniewinniającym nie przytacza się danych, wskazanych w art. 22, p. 8 i w art. 25 lit. a) b), c), e) i f).

Art. 26. **Uchylony** (art. 30 przep. wprow. K. K.).

Art. 27. Władza administracyjna zarządza wykonanie aresztu zastępczego, oznaczonego w miejsce grzywny, jeśli:

a) grzywna jest nieściągalna, albo
b) ściągnięcie grzywny pozbawiłoby ukaranego lub jego rodzinę niezbędnych środków utrzymania.*)

Art. 28. Areszt domowy (w mieszkaniu) można stosować jako karę na zasadach, przewidzianych rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 lutego 1928 r. o areszcie domowym (Dz. U. R. P. Nr. 26, poz. 228). Karę tę można wymierzyć w orzeczeniu lub nakazie karnym.

Art. 29. Konfiskatę przedmiotów można orzec jedynie w wypadkach, przewidzianych w obowiązujących przepisach. Konfiskacie podlegają jedynie przedmioty należące do obwinionego, o ile przepisy prawne nie stanowią wyjątków. Jeżeli sprawcy nie można ścigać, władza może wydać orzeczenie o konfiskacie samoistnie.

Przedmioty skonfiskowane należy sprzedać w drodze publicznego przetargu, o ile ze względu na ich rodzaj nie podlegają zniszczeniu.

Art. 30. Koszty postępowania (art. 25, lit. e) obejmują:

a) koszty sprowadzenia obwinionego, świadków i biegłych;
b) koszty sprowadzenia, przechowania i sprzedaży zajętych przedmiotów;
c) należytości świadków i znawców;
d) koszty utrzymania tymczasowo aresztowanego;
e) koszty wykonania orzeczenia.

Koszty ściąga się w tym samym trybie, jak grzywny. Koszty nie podlegają zamianie na areszt.

*) Zobacz art. 10 prawa o wykroczeniach.

W wypadku skierowania sprawy do sądu (art. 34)*) koszty powyższe będą uwzględnione tak samo, jak koszty i wydatki śledztwa sądowego.

Art. 31. W wypadkach ustawami przewidzianych władza administracyjna niezależnie od orzeczenia z art. 23 orzeka w postępowaniu karno - administracyjnym o obowiązku odszkodowania i oznaczą jego kwotę. Jeżeli strona nie jest zadowolona z orzeczenia o odszkodowaniu, może się udać na zwykłą drogę sądową. Pozostają w mocy postanowienia ustaw, które określają terminy udania się na drogę sądową.

Art. 32. Jeżeli z powodu skazującego orzeczenia władzy administracyjnej nie żądano w terminie przekazania sprawy sądowi (art. 34—35),**) orzeczenie staje się prawomocne.

Art. 33. W sprawach, zakończonych prawomocnym orzeczeniem władzy administracyjnej, może nastąpić wznowienie postępowania, jeśli wyjdą na jaw nowe nieznane uprzednio okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, wskazujące na:

1. niesłuszne uniewinnienie lub
2. niesłuszne ukaranie.

W wypadku niesłusznego uniewinnienia wznowienie postępowania dopuszczalne jest tylko, dopóki przestępstwo nie ulegnie przedawnieniu.

W wypadku niesłusznego skazania, wznowienie postępowania może nastąpić na wniosek ukaranego lub osób, wymienionych w art. 20, a w razie jego śmierci — na wniosek tych osób lub ustawowych spadkobierców.

O wznowieniu postępowania decyduje władza, która wydała orzeczenie. Przeciw odmowie wznowienia przysługuje zażalenie do bezpośrednio wyższej władzy administracyjnej, która orzeka ostatecznie.

V. Postępowanie sądowe w sprawach karno-administracyjnych.

Stosownie do postanowienia art. 69 niniejszego rozp., art. 34 — 44, dotyczące zaskarżenia orzeczeń karnych władz administracyjnych, straciły moc obowiązującą z dniem wejścia w życie kodeksu postępowania karnego, tj. z dniem 1 VII. 1929 r. Równocześnie w miejce uchylonych art. 34—44 mają zastosowanie odpowiednie przepisy k. p. k. (Dz. U. R. P. Nr. 8, p. 44 ex 1939 r.), a to:

Art. 640. § 1. Osoba, której wymierzono karę w trybie postępowania karno-administracyjnego może zwrócić się w terminie zawitym siedmiodniowym od daty ogłoszenia jej orzeczenia, do władzy administracyjnej z żądaniem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego; termin siedmiodniowy liczy się od daty doręczenia, jeżeli orzeczenie należało doręczyć.

§ 2. Jeżeli osoba, której karę wymierzono, jest niepełnoletnia lub bezwłasnowolna, żądanie w terminie biegnącym dla tej osoby może złożyć także ojciec, matka, małżonek, opiekun lub kurator.

§ 3. W razie odmowy przyjęcia żądania wymienionego w § 1, 2, można w ciągu trzech dni od zawiadomienia o odmowie złożyć żądanie skierowania sprawy do sądu okręgowego, celem rozpatrzenia zasadności odmowy. Żądanie to można złożyć wprost do sądu.

§ 4. O przywróceniu terminu wymienionego w § 1 i 2 orzeka sąd okręgowy.

Art. 641. § 1. W razie złożenia żądania wymienionego w art. 640 § 1, 2, orzeczenie władzy administracyjnej nie ulega wykonaniu, o ile ustawa szczególna nie stanowi inaczej.

§ 2. Władza administracyjna, o ile nie cofnie swego orzeczenia, przesyła akta sądowi.

*) Art. 640, § 1 i 2 k. p. k.

**) Art. 640, §§ 1—4 k. p. k.

§ 3. Orzeczenie władzy administracyjnej zastępuje w postępowaniu sądowym prawomocny akt oskarżenia.

Art. 642. Właściwym do rozpoznania sprawy jest sąd okręgowy, w którego okręgu znajduje się siedziba władzy, która wymierzyła karę administracyjną.

Art. 643. Władza administracyjna, która wymierzyła karę, albo w jej zastępstwie władza odpowiednia w siedzibie sądu okręgowego, może popierać oskarżenie zamiast lub obok prokuratora.

Art. 644. Sąd okręgowy rozpoznaje sprawę według przepisów, obowiązujących w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, ze zmianami, przewidzianymi w następujących artykułach.

Art. 645. § 1. Sąd okręgowy rozpoznaje sprawy w składzie jednego sędziego.

§ 2. Przepisy art. 382 i 383 mają tu odpowiednie zastosowanie.

§ 3. Niestawiennictwo oskarżyciela **publicznego** nie tamuje rozpoznania sprawy.

Art. 646. § 1. Wnioski stron nie wiążą prezesa sądu w zakresie zarządzeń, dotyczących wezwania do rozprawy świadków i biegłych oraz sprowadzenia innych dowodów.

§ 2. Prezes sądu może zarządzić przed wyznaczeniem rozprawy przesłuchanie oskarżonego, świadków i biegłych przez miejscowo właściwy sąd grodzki. Świadków i biegłych można przesłuchać pod przysięgą.

§ 3. Aż do rozpoczęcia postępowania dowodowego oskarżony może cofnąć żądanie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. W tym wypadku orzeczenie władzy administracyjnej staje się prawomocne.

§ 4. Jeżeli strona wskazawszy swój adres w żądaniu skierowania sprawy na drogę sądową, następnie zmieniła miejsce zamieszkania i nie zawiadomiła o tym sądu, wezwanie i pisma sądowe, wysłane pod jej ostatnim znanym adresem, uważa się za doręczone.

Art. 647. § 1. Sąd orzekający postanawia według swego uznania, których świadków i biegłych przesłucha na rozprawie pod przysięgą lub bez zaprzysiężenia, a których zeznania będą odczytane. W tym celu może zarządzić potrzebne jeszcze przesłuchania przez jednego ze swoich członków, albo przez innego sędziego lub sąd grodzki.

§ 2. Wolno odczytywać zapiski dochodzenia i inne części akt postępowania administracyjnego.

Art. 648. Sąd okręgowy nie jest związany wymiarem kary, oznaczonym w orzeczeniu władzy administracyjnej.

Art. 649. § 1. Wyroki sądów okręgowych, wydane w postępowaniu karno-administracyjnym, są prawomocne, z wyjątkiem wyroków w sprawach określonych w art. 504, § 2.

§ 2. Założenie kasacji nie wstrzymuje wykonania kary, z wyjątkiem kary pozbawienia wolności.

VI. Postępowanie karno-administracyjne nakazowe.

Art. 45. Władze, wymienione w art. 2, mogą na podstawie doniesienia władz lub organów urzędowych, opartego na ich własnym spostrzeżeniu, nakładać kary bez przeprowadzenia zwykłego postępowania w drodze nakazu karnego, jeżeli uważają za stosowne wymierzyć karę aresztu na czas nie przekraczający dni trzech i karę pieniężną nie wyższą, niż 50 złotych.

Przepis art. 25 ma odpowiednie zastosowanie.

Wojewoda może w drodze rozporządzenia upoważnić do nakładania kar w formie nakazów karnych również władze i organa państwowe i samorządowe, podległe powiatowym władzom administracji ogólnej.

Art. 46. Przeciw nakazowi karnemu może skazany wnieść do tej władzy, która nakaz wydała, sprzeciw pisemny lub ustny w ciągu 7 dni po doręczeniu nakazu; w przeciwnym razie nakaz staje się prawomocny.

Art. 47. Władza, która nakaz wydała, odrzuci sprzeciw, wniesiony w terminie spóźnionym. Przepis art. 35 i art. 36 ust. 1 *) ma odpowiednie zastosowanie. Jeżeli sąd wyda decyzję, stwiedzającą, że sprzeciw wniesiono w terminie, lub orzeknie o przywróceniu terminu, władza administracyjna zarządzi postępowanie zwyczajne.

Art. 48. W razie wniesienia sprzeciwu w terminie lub przywrócenia terminu (art. 46 i 47), władza, wymieniona w art. 2, przeprowadza zwyczajne postępowanie tak, jakby nakazu nie było, przy czym nie jest związana wymiarem kary, orzeczonym w nakazie karnym.

Art. 49. Jeśli sprzeciwu nie wniesiono w terminie (art. 46, 47), nakaz karny podlega wykonaniu jak prawomocne orzeczenie.

Art. 50. Powiatowe władze administracji ogólnej mogą za zgodą właściwego wojewody upoważnić funkcjonariuszów państwowych i samorządowych władz im podległych do nakładania w ich imieniu w drodze doraźnych nakazów karnych grzywien w granicach, nie przekraczających 10 złotych za wykroczenie, określone w upoważnieniu, w razie schwytania winnego na gorącym uczynku, albo gdy nie ma wątpliwości co do osoby przestępcy i jeśli winny oświadczy, że grzywnę uiści bezzwłocznie.

Doraźne nakazy karne są bezimienne, ukarany może jednak żądać podania jego nazwiska w nakazie.

W razie bezzwłocznego uiszczenia grzywny do rąk funkcjonariusza, który ją nałożył, nakaz uważa się za prawomocny, — w przeciwnym razie za nie były.

Art. 51. Nakazów karnych i doraźnych nakazów karnych nie można stosować, jeśli w myśl obowiązujących przepisów władza winna łącznie z orzeczeniem karnym orzec o odszkodowaniu lub o konfiskacie, albo gdy najniższa kara, przewidziana w ustawie lub rozporządzeniu, które przekroczono, jest wyższa od kar, przewidzianych w art. 45 lub też 50.

VII. Postępowanie karno-administracyjne przyśpieszone.

Art. 52. Jeżeli przestępstwa, podlegające ściganiu w postępowaniu karno-administracyjnym, szerzą się w sposób powszechny lub niebezpieczny, Ministrowie: Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości mogą w drodze rozporządzenia wprowadzić na oznaczonym obszarze przyśpieszone postępowanie karno-administracyjne odnośnie do spraw, wymienionych w rozporządzeniu, i na okres czasu nie przenoszący jednego roku. Rozporządzenie to będzie ogłoszone w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 53. Wprowadzenie postępowania przyśpieszonego powoduje, że:

1. terminy, przewidziane w art. 34 *) i 46, ulegają skróceniu do dni trzech;
2. orzeczenia nie doręcza się; ogłoszenie orzeczenia zastępuje jego doręczenie;
3. sądy wyznaczają rozprawy na czas możliwie najkrótszy, nie późniejszy, niż dni 14, a jeśli oskarżony i świadkowie mieszkają w siedzibie sądu, na czas nie późniejszy, niż siedem dni;
4. przepisy o terminach między doręczeniem wezwania oskarżonemu, a dniem rozprawy głównej nie są obowiązkowe;
5. grzywny, wymierzone nakazem karnym lub orzeczeniem administaracyjnym, są natychmiast wykonalne.

VIII. Wykonanie orzeczeń i nakazów karnych władz administracyjnych.

Art. 54. Orzeczenia i nakazy karne władz administracyjnych stają się wykonalne z chwilą uprawomoc-

*) Art. 640 § 3, 4 i art. 641 § 1 k. p. k.

*) Art. 640 § 1 i 2 k. p. k.

nienia się, o ile rozporządzenie niniejsze (art. 53, p.5) lub ustawy szczególne nie stanowią inaczej.

Po uprawomocnieniu się orzeczenia lub nakazu karnego lub o ile orzeczenie lub nakaz są wcześniej wykonalne, władza wzywa skazanego stosownie do treści orzeczenia lub nakazu, aby w ciągu 7 dni uiścił grzywnę i zgłosił się do odbycia kary aresztu. Po upływie tego terminu nastąpi wykonanie przymusowe. Jeżeli skazany jest już zatrzymany, wykonanie przymusowe nastąpi bez wezwania.

Władza może na prośbę skazanego z ważnych powodów zezwolić na odroczenie lub przerwę kary; od tej decyzji nie ma środka odwoławczego.

Wykonanie kary pozbawienia wolności w wypadku choroby umysłowej lub ciężkiej choroby fizycznej skazanego odracza się do czasu wyzdrowienia. Przepis ten dotyczy również kobiet ciężarnych i w ciągu 3 miesięcy po rozwiązaniu, jeśli dziecko zostaje przy życiu.

Wykonie kar, orzeczonych przez sądy okręgowe w postępowaniu, przewidzianym w części V, należy do władz sądowych i prokuratorskich według ustaw postępowania karnego, o ile kara nie została już wykonana w całości lub w części przez władzę administracyjną na zasadzie art. 53, p. 5 lub ustaw szczególnych.

Art. 55. Mieszkańcy gmin miejskich i wiejskich, w których nie urządzono jeszcze aresztu gminnego, będą odbywali kary aresztu, wymierzone przez władze administracyjne, w więzieniach ogólnych za zwrotem przez te władze kosztów według taryfy, którą ustala Minister Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia.

Odbywający karę aresztu w postępowaniu karno-administracyjnym, podlega tym samym rygorom, jak skazany na areszt przez sądy.

Art. 56. Do czasu ogólnego uregulowania sprawy przeznaczenia grzywien, grzywny, wymierzone w postępowaniu karno-administracyjnym przypadają na rzecz Skarbu Państwa, o ile poszczególne ustawy nie stanowią inaczej.

To samo dotyczy przedmiotów skonfiskowanych lub kwot, uzyskanych za nie przy sprzedaży.

Art. 57. Śmierć skazanego umarza kary, wymierzone w drodze postępowania karno-administracyjnego. Jednakże odszkodowanie, oznaczone w orzeczeniu skazującym, które uprawomocniło się przed śmiercią ukaranego, obciąża spadek.

Konfiskata przedmiotu przestępstwa następuje mimo śmierci ukaranego.

IX. Przedawnienie — administracyjne zatarcie skazania.

Art. 58 i Art. 59. Uchylone (art. 30 przep. wprow. K. K.).

X. Właściwość co do osób wojskowych.

Art. 60. (Now. 1932). Przepisów niniejszego rozporządzenia nie stosuje się do osób, podlegających sądownictwu wojskowemu w przypadkach, gdy wykroczenie popełnione zostało:

a) podczas wykonywania służby lub w związku z czynnością służbową;

b) w obrębie obiektów, będących w zarządzie lub w dyspozycji władz wojskowych;

c) przeciw władzom lub osobom wojskowym;

d) z równoczesnym naruszeniem przez czyn przepisów, wydanych przez władze wojskowe.

W powyższych wypadkach do dochodzenia i ukarania wykroczenia w drodze sądowej lub dyscyplinarnej są powołane właściwe władze wojskowe.

Wykonanie kary pozbawienia wolności, orzeczone przez władze administracyjne, zarządzają władze wojskowe.

Przepisy art. 34, 35*) i 47 mają zastosowanie do osób, wymienionych w ust. 1, z tą zmianą, że w miejsce sądu okręgowego występuje właściwy sąd wojskowy.

Zatrzymując na zasadzie art. 8, ust. 1 osobę wojskową, Policja Państwowa przestrzegać będzie szczególnych przepisów obowiązujących przy zatrzymaniu osób wojskowych.

Zatrzymanego dostawia się do władzy wojskowej, która decyduje o dalszym zatrzymaniu.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 lutego 1928 r. o nakładaniu kar porządkowych, przewidzianych w ustawach o postępowaniu sądowym, na osoby, pełniące czynną służbę wojskową, oraz o przymusowym sprowadzeniu tychże osób przez sądy powszechne (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 121) ma odpowiednie zastosowanie w postępowaniu karno-administracyjnym.

XI. Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 61. Istniejące przepisy, w myśl których do dochodzenia i karania wykroczeń, wymienionych w art. 1, powołane zostały inne władze administracji państwowej, względnie zarządy miejskie miast, wymienionych w art. 131 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o prawie przemysłowym z dnia 7 czerwca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468), nie zostają naruszone postanowieniem art. 2, z wyjątkiem wypadków, gdy wojewódzka władza administracji ogólnej była powołana do orzekania jako instancja odwoławcza.

Kompetencje do dochodzenia i karania przestępstw (art .2), przysługujące dotychczas na obszarze województw: poznańskiego, pomorskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego, miejscowym władzom policyjnym, a na pozostałym obszarze Rzeczypospolitej — władzom i organom państwowym lub samorządowym, podległym powiatowym władzom administracji ogólnej, — przechodzą na powiatowe władze administracji ogólnej.

Kompetencje te mogą być władzom i organom, wymienionym w ustępie poprzednim, przyznawane w trybie i zakresie przewidzianym w art. 45 i 50 rozporządzenia niniejszego.

Art. 62. Uchylony. (art. 1, § 2, p. 10 przep. wprow. k. p. k.

Art. 63. Według przepisów rozporządzenia niniejszego dochodzone i ścigane będą także przestępstwa, należące według ustaw dotąd obowiązujących do właściwości władz administracyjnych, bądź wyłącznie, bądź z zastrzeżeniem drogi sądowej, a w szczególności także przestępstwa, do których z mocy szczególnych przepisów ustaw, dekretów i rozporządzeń, wydanych przez władze polskie, miała dotąd zastosowanie ustawa z dnia 23 kwietnia 1883 r., dotycząca wydawania policyjnych zarządzeń karnych przeciw wykroczeniom. (Zb. u. pr. str. 65).

Jeżeli ustawy dotychczasowe przyznają pewnym osobom (art. 34, ust 1, zdanie 2) prawo „odwołania" się do sądu, lub prawo żądania „przekazania" sprawy sądowi, należy przez to rozumieć prawo żądania skierowania sprawy na drogę sądową w myśl art. 34 *)

Art. 64. Przewidziane w ustawach, określonych w art. 63, kary pozbawienia wolności zastępuje się aresztem do trzech miesięcy, a jeśli termin pozbawienia wolności, przewidziany w ustawie, był krótszy — aresztem w takim wymiarze krótszym. Grzywny, przewidziane w tych ustawach, a przekraczające kwotę 3.000 złotych, ogranicza się do tej kwoty, co jednak nie ma zastosowania, jeżeli wysokość grzywny ma być ustalona w sposób, przewidziany w art. 1, ust. 2.

Ograniczenia, przewidziane w art. 1 i artykule niniejszym, nie mają zastosowania do przestępstw, ulegających ukaraniu w postępowaniu karno-administracynym według rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 stycznia 1928 r. o stanie wojennym

*) Art. 640, §§ 1—4 k. p. k.

*) Art. 640 § 1 i 2 k. p. k.

(Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 54) i z dnia 16 marca 1928 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 307).*)

Przepis ustępu poprzedniego ma zastosowanie także do ustawy z dnia 5 sierpnia 1922 r. w przedmiocie zmian w ustawie z dnia 2 lipca 1920 r. o zwalczaniu lichwy wojennej (Dz. U. R. P. Nr. 69, poz. 618) i do dekretu z dnia 25 stycznia 1919 r. o nabywaniu i posiadaniu broni i amunicji (Dz. P. P. P. Nr. 9, poz. 123) **) z tym, że zamiast więzienia orzeka się areszt.

Art. 65. Przepisy rozporządzenia niniejszego, dotyczące grzywien, mają zastosowanie do wszelkich kar pieniężnych, przewidzianych za przestępstwa, ulegające ściganiu w postępowaniu karno-administracyjnym.

Art. 66. Uchylony (art. 1, § 2, p. 7 przep. wprow. k. p. k.

Art. 67. Do spraw, wszczętych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, mają zastosowanie dotychczasowe przepisy co do właściwości władz administracyjnych i sądowych i trybu postępowania.

Jednak do odwołania się na drogę sądową od orzeczeń władz administracyjnych, bądź doręczonych w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, bądź doręczonych wcześniej, lecz tak, że termin odwołania się upłynął po dniu wejścia w zycie rozporządzenia niniejszego, mają zastosowanie art. 34—44.***)

Jeżeli w wypadku, przewidzianym w ustępie poprzednim, według dawnej ustawy służył do odwołania się termin dłuższy, niż 7 dni, to w tym terminie dłuższym można żądać rozpoznania sprawy w myśl art. 34.****)

Art. 68. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Spraw Węwnętrznych, a w zakresie postępowania sądowego także Ministrowi Sprawiedliwości względnie Ministrowi Spraw Wojskowych

Art. 69. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie 6 tygodni od dnia ogłoszenia.

Równocześnie uchyla się wszystkie ogólne lub szczególne postanowienia dotyczące wymierzania kar w drodze odministracyjnej, zwłaszcza ust. 1—3, art. 10 ustawy z dnia 23 czerwca 1921 r. o wprowadzeniu dekretów, ustaw sejmowych i rozporządzeń Rządu, oraz o dalszym uzgodnieniu ustawodawstwa na obszarze b. dzielnicy pruskiej (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 511). Do czasu wejścia w życie jednolitego kodeksu postępowania karnego pozostają w mocy w zastosowaniu do wykroczeń, nie przekazanych szczególnymi przepisami polskimi właściwości władz administracyjnych (art. 63, ust. 1), przepisy §§ 453—458 ustawy z dnia 1 lutego 1877 r. o postępowaniu karnym (Dz. u. Rzeszy str. 253) i ustawa z dnia 23 kwietnia 1883 r., dotycząca wydawania policyjnych zarządzeń karnych przeciw wykroczeniom (Zb. u. pr. str. 65).

Przeipsy art. 34—44 tracą moc z dniem wejścia w życie jednolitego kodeksu postępowania karnego; zamiast przepisów art. 34—44 i przepisów rozporządzenia niniejszego, powołanych w art. 47—66, będą wówczas stosowane odpowiednie postanowienia kodeksu postępowania karnego i przepisy wprowadzającee ten kodeks

---

*) Obecnie ustawa o stanie wojennym z dnia 23 czerwca 1939 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57, p. 366) i ustawa z dnia 22 lutego 1937 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. R. P. Nr. 17, p. 108).

**) Obecnie obowiązuje rozp. Prez. R. P. z 27. X. 1932 r. — Prawo o broni, amunicji i materiałach wybuchowych (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 807; now. Nr. 110 ex 1934, poz. 976).

***) Art. 640—649 k. p. k.

****) Art. 640, § 1 i 2 k. p. k.

USTAWA

z dnia 19 lutego 1929 roku

(Dz. Ust. R. P. Nr. 16, poz. 135)

w sprawie uzupełnienia niektórych postanowień Rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym

Art. 1. W granicach upoważnień, zawartych w ustawach, obowiązujących na obszarze województw: lwowskiego, krakowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego i cieszyńskiej części województwa śląskiego, na których podstawie władze i organy gminne mogły przed wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365) nakładać kary pieniężne, względnie aresztu, są one z mocy niniejszej ustawy uprawnione do wydawania nakazów karnych w trybie art. 45 ust. I pow. rozporządzenia Prezydenta R. P. w zastępstwie powiatowej władzy administracji ogólnej, a bez upoważnienia wojewody wymaganego powołanym artykułem 45, ust. III.

Do nakładania kar w trybie nakazów karnych uprawnieni są naczelnicy gmin (wójt, burmistrz, prezydent miasta).

Art. 2. Na obszarze województw: poznańskiego, pomorskiego i górnośląskiej części województwa śląskiego służy z mocy niniejszej ustawy miejscowym władzom policyjnym w zastępstwie powiatowej władzy administracyi ogólnej, a bez upoważnienia wojewody, wymaganego w art. 45, ust. III. rozp. Prezydenta R. P. z dnia marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym, prawo wydawania nakazów karnych w trybie art. 45, ust. I. powyższego rozporządzenia co do przestępstw, do których z mocy szczególnych przepisów ustaw, dekretów i rozporządzeń, wydanych przez władze polskie, miały przed wejściem w życie tego rozporządzenia zastosowanie ustawą z dnia 23 kwietnia 1883 roku, dotycząca wydania policyjnych zarządzeń karnych przeciw wykroczeniom (Zb. Ust. Pr. str. 65).

Art. 3. Stosowanie nakazów karnych przez władze i organy wymienione w art. 1 i 2 jest dopuszczalne także w wypadkach, w których przysługiwało im prawo orzekania o odszkodowaniu lub konfiskacie, o ile wysokość szkody względnie wartość skonfiskowanego przedmiotu nie przenosi kwoty 30 złotych.

Art. 4. Grzywny, wymierzone na podstawie art. 1 lub 2, oraz skonfiskowane na podstawie art. 3 przedmioty, względnie kwoty, uzyskane za nie drogą sprzedaży, przypadają w razie braku odmiennych postanowień w ustawach szczególnych na obszarze województw, wymienionych w art. 1 na rzecz gminy z przeznaczeniem na cele opieki społecznej, zaś na obszarze, określonym w art. 2, na rzecz tego, kto ponosi rzeczowe koszty miejscowego zarządu policyjnego.

Na pozostałym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wpływają grzywny, nałożone przez władze gminne w trybie, przewidzianym w art. 45 powołanego wyżej rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, o ile szczególne ustawy nie stanowią inaczej, na rzecz gminy i mają być użyte na cele opieki społecznej.

Postanowienie ust. 1 mają zastosowanie wówczas, gdy orzeczenie karne wydaje powiatowa władza administracji ogólnej na skutek sprzeciwu, przewidziane w art. 46 Rozp. Prez. R. P. o postępowaniu karno-administracyjnym.

W wypadku skierowania sprawy na drogę sądową, grzywny, orzeczone przez Sąd przypadają na rzecz skarbu państwa, o ile ustawa szczególna nie stanowi inaczej.

Art. 5. Wykonanie niniejsze ustawy porusza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych oraz Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 6. Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia. Do spraw, wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy mają zastosowanie przepisy dotychczasowe rozp. Prez. R. P. z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu karno-administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365).

PRAWO O WYKROCZENIACH

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 lipca 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 60, poz. 572).

CZĘŚĆ OGÓLNA.

Rozdział I.

Art. 1. Wykroczeniem jest czyn zagrożony karami zasadniczymi: aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 złotych, albo jedną z tych kar.

Art. 2. Przepisy art. 1, 2, 3, 14, 15, 16, 17, 18 19, 20, 21, 22, 26, 40 § 2, 42, § 3, 54, 55, 56, 56, 57 § 2, 58, 91 kodeksu karnego stosuje się również do wykroczeń Przez wyrażenie sąd należy rozumieć każdą właściwą władzą karzącą.

Art. 3. Nie ma odpowiedzialności za wykroczenie popełnione za granicą, wyjąwszy przypadki, w których ustawy taką odpowiedzialność przewidują.

Art. 4. Odpowiedzialność za wykroczenie zachodzi w razie popełnienia go bądź z winy umyślnej, bądź nieumyślnej, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej.

Art. 5. § 1. Podżegacz ponosi odpowiedzialność w granicach swego zamiaru, jeżeli wykroczenie zostało dokonane, a sprawca nie miał lat 17, albo nie był zdolny do należytego pojmowania przedsiębranego działania lub kierowania swym postępowaniem, albo pozostawał w stosunku zależności od podżegacza.

§ 2. Nie ma odpowiedzialności za usiłowanie i pomocnictwo.

Art. 6. § 1. Nie ulega odpowiedzialności za wykroczenie:

a) nieletni do lat 13;

b) nieletni od lat 13 do 17, który wykroczenie popełnił bez rozeznania, tj. nie osiągnąwszy rozwoju umysłowego i moralnego w takim stopniu, by mógł rozpoznać znaczenie czynu i kierować swym postępowaniem.

§ 2. Do tych nieletnich władza karząca stosuje, jako środek wychowawczy, upomnienie oraz oddanie pod nadzór odpowiedzialny rodzicom lub innym osobom, mającym piecze nad nieletnim.

§ 3. Do nieletniego od lat 13 do lat 17, który popełnił wykroczenie z rozeznaniem, władza karząca może również zastosować zamiast kary upomnienie, oraz oddanie pod dozór odpowiedzialny, jeżeli nieletni nie popełnił w ciągu ostatniego roku wykroczenia z tych samych pobudek lub tego samego rodzaju.

Art. 7. Karę aresztu wymierza się w dniach tygodniach i miesiącach i co najmniej na przeciąg jednego dnia.

Art. 8. § 1. Grzywny nie wymierza się poniżej 1 złotego.

§ 2. Jeżeli przepis szczególny nie określa wymiaru grzywny lub rodzaju grożącej kary, wymierza się karę grzywny do 200 złotych.

§ 3. Jeżeli wykroczenia, za które grozi wyłącznie kara aresztu, dopuszczone się z chęci zysku, wymierza się dodatkowo grzywnę do 100 złotych.

Art. 9. Jeżeli za wykroczenie grozi wyłącznie kara aresztu, można w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary przez wymierzenie grzywny zamiast aresztu .

Art. 10. § 1. W razie nieściągalności grzywny lub w razie gdyby jej ściągnięcie narażało skazanego na ruinę majątkową, karę tę zamienia się na areszt, przyjmując dzień aresztu za równoważnik grzywny od 1 do 50 złotych.

§ 2. Areszt zastępczy nie może trwać krócej niż jeden dzień i dłużej niż najwyższy wymiar kary aresztu przewidzianego za dane wykroczenie, a gdy kara aresztu nie jest przewidziana — dłużej niż 3 miesiące.

§ 3. W razie częściowego uiszczenia kary pieniężnej, areszt zastępczy zmniejsza się stosunkowo.

Art. 11. § 1 Nie można wszcząć postępowania karnego z powodu wykroczenia popełnionego przed rokiem.

§ 2. Przedawnienie przerywa każda czynność organu, powołanego do udziału w postępowaniu karnym sądowym lub w postępowaniu karnym administracyjnym.

Art. 12. Nie można wydać orzeczenia skazującego, jeżeli od popełnienia wykroczenia upłynęło lat 3.

Art. 13. Nie można wykonać kary, jeżeli od uprawomocnienia się orzeczenia albo od przerwania kary z jakichkolwiek powodów upłynęło lat 3. Przedawnienie kary nie biegnie w okresie jej odroczenia.

Art. 14. Orzeczenie skazujące uważa się za nie byłe po upływie lat 3 od wykonania, darowania lub przedawnienia kary.

Art. 15. Do przypadków zbiegu przestępstw i zbiegu przepisów stosuje się odpowiednie przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o postępowaniu karno-administracyjnym z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365).

Art. 16. Przepisy części ogólnej niniejszego prawa stosuje się do wykroczeń, przewidzianych innymi ustawami.

CZĘŚĆ SZCZEGÓLNA.

Rozdział II.

Wykroczenia przeciwko porządkowi publicznemu.

Art. 17. Kto przez niewykonywanie swych obowiązków w stosunku do nieletniego, oddanego mu pod dozór odpowiedzialny, dopuszcza do popełnienia przez tego nieletniego przestępstwa,

podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1.000 złotych.

Art. 18. Kto w miejscu publicznym demonstracyjnie okazuje niechęć lub lekceważenie dla Państwa Polskiego lub instytucji państwowych,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi kara surowsza, karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 19. Kto umyślnie uszkadza lub usuwa ogłoszenie, wystawione publicznie przez władze, urząd państwowy lub samorządowy, albo w inny sposób uniemożliwia zapoznanie się z takim ogłoszeniem,

podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1.000 złotych.

Art. 20. Kto ze złośliwości lub swawoli wprowadza w błąd władze, urząd albo instytucje użyteczności publicznej, udaremniając ich czynność, albo wywołując niepotrzebną czynność z ich strony,

podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1.000 złotych.

Art. 21. § 1. Kto publicznie urządza składki na uiszczenie grzywny przez skazanego,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

§ 2. Zebrane składki podlegają przepadkowi.

Art. 22. § 1. Kto bez właściwego zamówienia wyrabia pieczęć władzy, urzędu państwowego lub samorządowego, albo innej instytucji prawa publicznego, bądź też pieczęcie takie wydaje osobie nieupoważnionej do odbioru,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych.

§ 2. Tej samej karze, podlega, kto bezprawnie posiada, zamawia lub nabywa taką pieczęć.

§ 3. W razie powtórzenia wykroczenia w ciągu 3 lat od ostatniego ukarania, stosownie do niniejszego artykułu, można zabronić wyrobu i sprzedaży pieczęci, określonych w § 1, na czas od 2 do 5 lat.

§ 4. Pieczęć podlega przepadkowi.

Art. 23. § 1. Kto umyślnie wprowadza w błąd władze lub urząd:

a) co do tożsamości własnej lub innej osoby;

b) co do swego obywatelstwa, zawodu lub miejsca zamieszkania,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy, lub grzywny do 3.000 złotych.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wzbrania się uprawnionej do tego władzy lub urzędowi udzielić wiadomości lub dokumentów co do okoliczności, wymienionych w § 1.

Art. 24. Kto, będąc powołany do prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, nie czyni w nich wzmianki o okoliczności, która powinna być zapisana, albo uczyni to w sposób niezgodny z rzeczywistością lub nie we właściwym czasie,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi kara surowsza, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 zł.

Art. 25. Kto niedopełnił obowiązku zawiadomienia właściwego urzędu o okoliczności, która powinna być zapisana do ksiąg stanu cywilnego, albo obowiązek ten spełni nie we właściwym czasie,

podlega karze grzywny do 500 złotych.

Art. 26. Kto przywłaszcza sobie stanowisko lub tytuł albo publicznie nosi odznaczenie, oznakę lub strój, do których nie ma prawa,

podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1.000 złotych.

Art. 27. Kto trudni się zawodem, nie posiadając wymaganych do tego uprawnień lub wbrew szczególnemu zakazowi władzy, albo przekracza swe uprawnienia zawodowe,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych,

Art. 28. Kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem zakłóca spokój publiczny,

podlega karze aresztu do 2 miesięcy lub grzywny do 2.000 złotych.

Art. 29. Kto wykracza przeciw przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscach publicznych,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, karze grzywny do 25 złotych.

Art. 30. Kto przez uporczywe wybryki zakłóca spoczynek nocny,

podlega karze aresztu do tygodnia lub grzywny do 250 złotych.

Art. 31. Kto publicznie dopuszcza się nieobyczajnego wybryku,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 32. § 1. Kto skłania nieletniego poniżej lat 17 do żebrania,

podlega karze aresztu do miesiąca.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto żebrze w sposób zuchwały lub oszukańczy.

Rozdział III.

Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu.

Art. 33. Kto będąc niezdolny do czynności, której nieumiejętne wykonanie może wywołać niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego, taką czynność przedsiębierze, albo kto porucza ją osobie do jej wykonania niezdolnej,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych.

Art. 34. § 1. Kto zaniedbuje odpowiedniego zabezpieczenia miejsca niebezpiecznego dla życia lub zdrowia ludzkiego,

podlega karze aresztu do miesiąca lub grzywny do 1.000 złotych.

§ 2. Jeżeli winny nie dopełnił przy tym obowiązku wynikającego z przepisów szczególnych,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi inna kara, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych.

Art. 35. Kto usuwa albo psuje znaki ostrzegające o grożącym niebezpieczeństwie dla życia lub zdrowia, albo usuwa lub czyni nieczytelnymi napisy ostrzegające o tym niebezpieczeństwie, albo usuwa lub psuje ogrodzenia zapobiegające temu niebezpieczeństwu

podlega, jeżeli za czyn nie grozi inna kara, karze aresztu do 3 miesięcy.

Art. 36. Kto przez wadliwe wykonanie urządzeń, niewłaściwe ich utrzymywanie lub użytkowanie, albo przez ich uszkodzenie wywołuje stan niebezpieczny dla życia lub zdrowia ludzkiego,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych.

Art. 37. Kto wbrew swemu obowiązkowi nie zawiadamia odpowiedniej władzy lub osoby o wiadomym mu niebezpieczeństwie grożącym życiu lub zdrowiu ludzkiemu, albo mieniu w znacznych rozmiarach,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi kara surowsza, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 zł.

Art. 38. § 1. Kto bez zachowania należytej ostrożności wystawia lub wywiesza ciężkie przedmioty albo nimi rzuca, wylewa płyny, wyrzuca nieczystości, albo doprowadza do wypadania lub wylewania się powyższych przedmiotów,

podlega karze grzywny do 50 złotych.

§ 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się takiego czynu przez złośliwość lub swawolę,

podlega karze aresztu do 2 tygodni.

Art. 39. § 1. Kto nieostrożnie obchodzi się z ogniem, materiałami wybuchowymi lub łatwopalnymi,

podlega karze aresztu do miesiąca, lub grzywny do 1.000 złotych.

§ 2. Kto wykracza przeciw ostrzeżeniom, lub przepisom, dotyczącym zapobiegania pożarom,

podlega karze aresztu do 2 miesięcy, lub grzywny do 2.000 złotych.

Art. 40. § 1. Kto wykracza przeciw przepisom o wyrobie, sprzedaży, przechowywaniu, używaniu i przewożeniu materiałów wybuchowych lub łatwopalnych, albo broni palnej i amunicji,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych.

§ 2. Prócz tego można zabronić wyrobu i sprzedaży wymienionych w § 1 przedmiotów na czas od roku do lat 5 oraz orzec ich przepadek.

Art. 41. Kto nie zachowuje należytej ostrożności w używaniu i przechowywaniu broni palnej i amunicji,

podlega karze grzywny do 500 złotych.

Art. 42. Kto wykracza przeciw przepisom o przestrzeganiu porządku na kolejach,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi kara surowsza, karze grzywny do 50 złotych

Art. 43. Kto uszkadza urządzenia służące do ochrony wybrzeży wód morskich lub wewnętrznych,

podlega, jeżeli za czyn nie grozi kara surowsza, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 zł.

Art. 44. Kto wykracza przeciw przepisom o ochronie wybrzeży wód morskich lub wewnętrznych,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 45. Kto wbrew swemu obowiązkowi zaniecha oświetlenia miejsc dostępnych dla publiczności, albo

kto oświetlenie takie przez złośliwość lub swawolę psuje albo gasi,

podlega karze aresztu do 3 dni lub grzywny do 100 złotych.

Art. 46. Kto nie zachowuje należytej ostrożności przy trzymaniu niebezpiecznego zwierzęcia,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 47. Kto przez drażnienie lub płoszenie doprowadza zwierzęta do tego, iż stają się niebezpieczne,

podlega karze aresztu do tygodnia lub grzywny do 250 złotych.

Art. 48. Kto nie zachowuje zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia,

podlega karze grzywny do 20 złotych.

Rozdział IV.

Wykroczenie przeciwko zdrowiu publicznemu.

Art. 49. Kto zanieczyszcza wodę służącą do picia lub pojenia zwierząt,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 zł.

Art. 50. § 1. Kto bez zezwolenia wyrabia trucizny albo kto nie zachowuje przepisów o wyrobie, przechowywaniu i dostarczaniu trucizn,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych.

§ 2. Ponadto można zabronić wyrobu trucizn i handlu nimi na czas od roku do lat 5 i orzec przepadek trucizn.

Art. 51. Kto wykracza przeciw przepisom o zapobieganiu chorobom lub ich zwalczaniu,

podlega, jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 zł.

Rozdział V.

Wykroczenie przeciw poszczególnym osobom.

Art. 52. Kto w celu dokuczenia innej osobie złośliwie ją w błąd wprowadza lub w inny złośliwy sposób niepokoi,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 53. Kto szczuje psem człowieka,

podlega karze aresztu do dni 3 lub grzywny do 100 złotych.

Rozdział IV.

Wykroczenia przeciw mieniu.

Art. 54. § 1. Kto uszkadza cudzy ogród warzywny, owocowy lub kwiatowy, drzewo owocowe, krzew owocowy lub drzewo przydrożne,

pdlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych.

§ 2. Nadto orzeka się na rzecz pokrzywdzonego nawiązkę w wysokości trzykrotnej wartości zrządzonej szkody.

Art. 55. § 1. Kto z cudzego ogrodu zabiera bezprawnie w nieznacznej ilości owoce, warzywa lub kwiaty,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

§ 2. Nadto orzeka się na rzecz pokrzywdzonego nawiązkę w wysokości od 10 do 20 złotych.

Art. 56. Kto w ciągu 2 tygodni od daty znalezienia cudzego mienia wartości ponad 10 złotych, cudzych akt lub dokumentów, albo od daty przybłąkania się cudzego zwierzęcia, nie zawiadomi o tym władzy policyjnej lub gminnej, ani w inny właściwy sposób nie poszukuje posiadacza,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 57. Kto samowolnie używa cudzego mienia ruchomego,

podlega karze aresztu do 2 tygodni lub grzywny do 500 złotych.

Art. 58. Kto kierując zakładem pracy nie wpłaca do instytucji ubezpieczeń społecznych sum, potrącanych na rzecz tych instytucyj przy wypłacie pracującym wynagrodzenia,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych.

Art. 59. Kto złośliwie albo przez lekceważenie swych zobowiązań wstrzymuje w całości lub części należne pracownikowi wynagrodzenie lub wysokość jego bezprawnie obniża, albo zmusza pracownika do przyjęcia zamiast należnej zapłaty w gotówce, wynagrodzenie w innej postaci,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych.

Art. 60. Kto samowolnie umieszcza na cudzej rzeczy ogłoszenie, napis lub rysunek, albo kto somowolnie z cudzej rzeczy je usuwa,

podlega karze aresztu do tygodnia lub grzywny do 250 złotych,

Art. 61. § 1. Kto w celu zysku urządza grę hazardową, albo użycza do niej środków lub pomieszczenia,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 złotych.

§ 2. Pieniądze i inne przedmioty służące do gry, podlegają przepadkowi.

Art. 62. § 1. Kto:

a) wyrabia, posiada lub nabywa wytrychy, jeżeli nie trudni się rzemiosłem, w którym są one potrzebne;

b) dostarcza wytrychów osobie trudniącej się takim rzemiosłem;

c) wyrabia, posiada lub nabywa klucze do cudzego domu, mieszkania lub innego pomieszczenia, albo schowania bez zezwolenia osoby uprawnionej lub władzy,

podlega karze aresztu do 3 miesięcy lub grzywny do 3.000 złotych.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wyrabia, posiada, nabywa lub innym osobom dostarcza narzędzi, przeznaczonych do dokonywania kradzieży.

§ 3. Wytrychy, klucze i narzędzia podlegają przepadkowi.

Art. 63. § 1. Kto wyrabia lub rozpowszechnia przedmioty, mogące robić wrażenie pieniędzy lub papierów wartościowych,

podlega karze grzywny do 200 złotych.

§ 2. Przedmioty powyższe podlegają przepadkowi.

Przepisy końcowe.

Art. 64. Wykonanie prawa o wykroczeniach porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 65. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie równocześnie z przepisami wprowadzającymi kodeks karny i prawo o wykroczeniach — z dniem 1 września 1932 r.

WYCIĄG Z KODEKSU KARNEGO

(Dz. Ust. R. P. Nr. 60 z 1932 r. poz. 571)

CZĘŚĆ OGÓLNA

Rozdział I.

Zakres mocy obowiązującej ustawy karnej.

Art. 1. Odpowiedzialności karnej ulega ten, kto dopuszcza się czynu, zabronionego pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia.

Art. 2. § 1. Jeżeli w czasie wyrokowania obowiązuje ustawa inna, niż w czasie popełnienia przestęp-

stwa, wówczas stosuje się ustawę nową; jednakże należy zastosować ustawę dawną, jeżeli jest względniejsza dla sprawcy.

§ 2. Kara już wymierzona lecz jeszcze nie wykonana, nie ulega wykonaniu, jeżeli według nowej ustawy czyn, objęty wyrokiem, nie jest przestępstwem.

§ 3. Ustawę, wydaną z powodu wyjątkowych stosunków faktycznych, stosuje się do czynów popełnionych w czasie jej mocy obowiązującej choćby nawet straciła moc z powodu zmiany tych stosunków.

§ 4. Środki zabezpieczające stosuje się według przepisów nowej ustawy.

Art. 3. § 1. Ustawę karną polską stosuje się do wszystkich osób, które popełniły przestępstwo na obszarze Państwa Polskiego, albo na polskim statku wodnym lub powietrznym. Za obszar państwa uważa się również wody wewnętrzne i przybrzeżne oraz powietrze nad tym obszarem.

§ 2. Przestępstwo uważa się popełnione na obszarze Państwa Polskiego, na polskim statku wodnym lub powietrznym, gdy sprawca na nim dopuścił się przestępczego działania lub zaniechania, albo gdy tam skutek przestępny nastąpił lub według zamiaru sprawcy miał nastąpić.

Art. 4. § 1. Ustawę karną polską stosuje się również do cudzoziemców, którzy w chwili popełnienia przestępstwa za granicą byli obywatelami Państwa Polskiego; stosuje się ją także do tych, którzy po popełnieniu przestępstwa za granicą uzyskali obywatelstwo polskie.

Rozdział II.

Zasady odpowiedzialności.

Art. 14. § 1. Przestępstwo umyślne zachodzi nie tylko wtedy, gdy sprawca chce je popełnić, ale także gdy możliwość skutku przestępstwa lub przestępności działania przewiduje i na to się godzi.

§ 2. Przestępstwo nieumyślne zachodzi zarówno wtedy, gdy sprawca możliwość skutku przestępnego przewiduje, lecz bezpodstawnie przypuszcza, że go uniknie, jak i wtedy, gdy skutku przestępnego lub przestępności działania sprawca nie przewiduje, choć może lub powinien przewidzieć.

Art. 15. § 1. Okoliczności, od których zależy wyższa karalność, uwzględnia się tylko wówczas, gdy sprawca o nich wiedział albo powinien był wiedzieć.

§ 2. Następstwa czynu, od których zależy wyższa karalność uwzględnia się tylko wówczas, gdy sprawca je przewidział albo powinien był przewidzieć.

Art. 16. Okoliczności, wpływające na karalność czynu, uwzględnia się tylko co do tej osoby, której dotyczą.

Art. 17. § 1. Nie podlega karze, kto w chwili czynu, z powodu niedorozwoju psychicznego, choroby psychicznej lub innego zakłócenia czynności psychicznej, nie mógł rozpoznać znaczenia czynu lub pokierować swym postępowaniem.

Art. 18. § 1. Jeżeli w chwili popełnienia przestępstwa zdolność rozpoznania znaczenia czynu lub kierowania postępowania była w znacznym stopniu ograniczona, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary.

§ 2. Przepisu § 1 nie stosuje się, gdy ograniczenie zdolności jest skutkiem odurzenia wynikającego z winy sprawcy.

Art. 19. Nie popełnia przestępstwa, kto dopuszcza się czynu pod wpływem przymusu fizycznego, któremu nie mógł się oprzeć.

Art. 20. § 1. Nie popełnia przestępstwa, kto dopuszcza się czynu pod wpływem błędu co do okoliczności, należącej do istoty czynu, z wyjątkiem gdy chodzi o występek nieumyślny, a błąd jest wynikiem nieostrożności lub niedbalstwa.

§ 2. Sąd może uwzględnić usprawiedliwioną nieświadomość bezprawności czynu, jako podstawę do nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Art. 21. § 1. Nie popełnia przestępstwa, kto działa w obronie koniecznej, odpierając bezpośredni zamach na jakiekolwiek dobro własne lub innej osoby.

Art. 22. § 1. Nie podlega karze, kto działa w celu uchylenia bezpośredniego niebezpieczeństwa grożącego dobru własnemu lub cudzemu, jeżeli niebezpieczeństwa nie można inaczej uniknąć.

§ 2. Nie działa w stanie wyższej konieczności, kto ma szczególny obowiązek narażenia się na niebezpieczeństwo.

§ 3. Dobro poświęcone nie może przedstawiać wartości oczywiście większej, niż dobro chronione.

§ 4. W razie przekroczenia granic wyższej konieczności sąd może zastosować nadzwyczajne kary.

Rozdział IV.

Podżeganie i pomocnictwo.

Art. 26. Podżegania dopuszcza się, kto inną osobę nakłania do popełnienia przestępstwa.

Rozdział VI.

Kary zasadnicze.

Art. 40. § 1. Kara aresztu trwa najmniej **tydzień**, najwyżej **5 lat.**

§ 2. Aresztant ma obowiązek zająć się pracą według własnego wyboru; jeżeli praca wybrana narusza wewnętrzny porządek zakładu lub aresztant żadną pracą zająć się nie chce, zarząd zakładu wyznacza mu pracę odpowiednią.

Art. 42. § 3. Grzywny wpływają do Skarbu Państwa na potrzeby zakładów karnych, poprawczych i zabezpieczających.

Rozdział VIII.

Wymiair kary.

Art. 54. Sąd wymierza karę według **swego uznania**, zwracając uwagę przede wszystkim na **pobudki** oraz **sposób działania sprawcy** i jego **stosunek do pokrzywdzonego,** na stopień **rozwoju umysłowego** i **charakter sprawcy,** na jego **dotychczasowe życie,** tudzież na jego **zachowanie się po spełnieniu przestępstwa.**

Art. 55. Szczególne okoliczności wpływające na wymiar kary uwzględnia się tylko co do tej osoby, której dotyczą.

Art. 56. Przy wymiarze grzywny sąd uwzględnia stosunki majątkowe sprawcy.

Art. 57. § 1. Jeżeli ustawa daje sądowi możność wyboru między karą więzienia, a karą aresztu, nie można wymierzyć kary aresztu, jeżeli przestępstwo wynikło z niskich pobudek.

§ 2. Jeżeli ustawa daje sądowi możność wyboru między karą pozbawienia wolności, a grzywną, sąd wymierza karę pozbawienia wolności tylko wtedy, gdy skazanie na grzywnę nie byłoby celowe.

Art. 58. W razie skazania na karę pozbawienia wolności, sąd może zaliczyć na poczet kary całkowicie lub częściowo okres tymczasowego aresztowania.

Rozdział XV.

Wyjaśnienie wyrażeń ustawowych.

Art. 91. § 1. **Najbliższy** jest to krewny w linii wstępnej lub zstępnej, rodzeństwo, małżonek, tudzież rodzice, rodzeństwo i dzieci małżonka.

§ 2. **Bliski** jest to osoba, która z tytułu pokrewieństwa, powinowactwa, przyjaźni lub obowiązku wdzięczności ma prawo liczyć na szczególne względy danej jednostki.

§ 3. **Dokument** jest to każdy przedmiot, stanowiący dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mogącej mieć znaczenie prawne.

§ 4. **Groźba bezprawna** jest to zarówno groźba spełnienia przestępstwa (groźba karalna), jako też groźba spowodowania postępowania karnego lub rozgłoszenia wiadomości uwłaszczającej czci zagrożonego lub jego bliskich.

§ 5. Przez urzędnika należy rozumieć również osobę wojskową.

Prawo małżeńskie.

Dekret z dnia 25 września 1945 r.

(Dz. U. R. P. Nr. 48, poz. 270).

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Rozdział I.

Zaręczyny.

Art. 1. § 1. Nie można wnieść powództwa o zawarcie małżeństwa z tytułu zaręczyn.

§ 2. Zastrzeżenie odszkodowania umownego lub jakiejkolwiek korzyści na przypadek odstąpienia od zaręczyn jest nieważne.

Art. 2. Kto bez słusznych powodów odstępuje od zaręczyn albo daje drugiemu słuszny powód do odstąpienia, odpowiada wobec niego, jego rodziców lub osób, działających zamiast rodziców, za poniesione przez nich straty, spowodowane uzasadnionymi przygotowaniami do zawarcia małżeństwa.

Art. 3. § 1. Jeżeli małżeństwo nie dochodzi do skutku, można żądać od narzeczonego lub jego spadkobierców zwrotu podarków zaręczynowych.

§ 2. Narzeczony winny odstąpienia od zaręczyn bez słusznego powodu nie ma tego prawa.

Art. 4. § 1. Roszczenie o naprawienie strat oraz o zwrot podarków przedawnia się z upływem roku po ustaniu lub po zerwaniu zaręczyn.

§ 2. Roszczenia narzeczonego przechodzą na spadkobierców, jeżeli powództwo zostało wytoczone za życia narzeczonego.

Rozdział II.

Zawarcie związku małżeńskiego.

Art. 5. Związek małżeński jest ważnie zawarty, jeżeli:

1) małżonkowie mają prawną zdolność do wstąpienia w związek małżeński;
2) nie ma przeszkody do zawarcia małżeństwa;
3) oświadczenia małżonków o wstąpieniu w związek małżeński wolne są od wad i złożone zostały w sposób prawem przewidziany.

Art. 6. § 1. Prawną zdolność do wstąpienia w związek małżeński mają mężczyzna i kobieta, którzy ukończyli osiemnasty rok życia.

§ 2. Z ważnych powodów władza opiekuńcza może zezwolić na wstąpienie w związek małżeński osobie, która nie ukończyła osiemnastego roku życia.

Art. 7. Nie mogą zawrzeć małżeństwa ze sobą:

1) osoby, z których chociażby jedna już pozostaje w związku małżeńskim;
2) krewni w linii prostej oraz rodzeństwo rodzone lub przyrodnie, zarówno ze związków małżeńskich jak i pozamałżeńskich;
3) powinowaci w linii prostej;
4) osoby pozostające w stosunku przysposobienia;
5) osoby, z których chociażby jedna celem umożliwienia małżeństwa nastawała na życie małżonka swego lub małżonka drugiej strony;
6) osoby, z których chociażby jedna dotknięta jest chorobą psychiczną — nawet w okresie przytomności umysłu — niedorozwojem psychicznym albo otwartą gruźlicą lub chorobą weneryczną w stanie zaraźliwym.

Art. 8. § 1. Małżonek osoby zaginionej nie może wstąpić w ponowny związek małżeński przed uznaniem jej za zmarłą.

§ 2. Pierwsze małżeństwo rozwiązuje się z chwilą zawarcia nowego.

Art. 9. Oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński jest dotknięte wadą, jeżeli złożone zostało:

1) przez osobę, znajdującą się w stanie nieprzytomności lub chociażby przemijającego zakłócenia czynności psychicznej, wyłączającego świadomą wolę albo
2) pod wpływem błędu co do osoby drugiego małżonka, albo
3) pod wpływem groźby drugiego małżonka lub osoby trzeciej, jeżeli z okoliczności wynika, że składający oświadczenie woli, mógł się obawiać, iż jemu samemu lub innej osobie grozi poważne niebezpieczeństwo.

Art. 10. § 1. Przed przystąpieniem do zawarcia związku małżeńskiego przyszli małżonkowie obowiązani są przedstawić urzędnikowi stanu cywilnego:

1) dowód swej prawnej zdolności do wstąpienia w związek małżeński;
2) pisemne oświadczenie, że nie zachodzą przeszkody do małżeństwa, wymienione w art. 7, pkt 1) — 4) i 6);
3) świadectwo lekarskie o braku przeszkód, wymienionych w art. 7, pkt 6).

§ 2. Sąd może zwolnić przyszłych małżonków od przedstawienia wymaganych prawem dokumentów, jeżeli złożenie ich natrafia na trudne do przezwyciężenia przeszkody.

Art. 11. Zawarcie związku małżeńskiego następuje przez złożenie przez przyszłych małżonków publicznie przed urzędnikiem stanu cywilnego w obecności dwóch świadków zgodnego oświadczenia, że wstępują w związek małżeński.

Art. 12. **§ 1.** Małżeństwo może być zawarte przed urzędem stanu cywilnego niezależnie od miejsca zamieszkania wstępujących w związki małżeńskie.

§ 2. Jedynie małżeństwo zawarte przed urzędnikiem stanu cywilnego ma skutki prawne w obliczu państwa.

Art. 13. § 1. Z ważnych powodów sąd może zezwolić na złożenie oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński przez szczególnie umocowanego pełnomocnika.

§ 2. Pełnomocnictwo powinno pod nieważnością być udzielone na piśmie z podpisem urzędownie poświadczonym i wymieniać osobę, z którą związek małżeński ma być zawarty.

§ 3. Odwołanie pełnomocnictwa jest skuteczne tylko wówczas, jeżeli doszło ono do wiadomości drugiej strony przed złożeniem oświadczenia przed urzędnikiem stanu cywilnego.

§ 4. Pełnomocnictwo nie wygasa ze śmiercią mocodawcy. Małżeństwo, zawarte przez pełnomocnika po śmierci mocodawcy, ma moc wsteczną co do uprawnienia wspólnych dzieci, oraz co do praw drugiego małżonka od dnia śmierci mocodawcy.

Rozdział III.

Prawa i obowiązki małżonków.

Art. 14. Małżonkowie obowiązani są do wspólnego pożycia, wierności, pomocy i współdziałania dla dobra rodziny, którą przez swój związek założyli.

Art. 15. Każdy z małżonków obowiązany jest przyczyniać się do ponoszenia ciężarów i utrzymania wspólnego gospodarstwa, do wychowania dzieci, oraz do zaspokojenia potrzeb osobistych drugiego małżonka.

Art. 16. § 1. Za zobowiązania, zaciągnięte przez każdego z małżonków w zwykłych sprawach wspólnego gospodarstwa i wychowania dzieci, odpowiadają oboje małżonkowie solidarnie.

§ 2. Na żądanie jednego z małżonków sąd może z ważnych powodów pozbawić drugiego małżonka prawa zaciągania zobowiązań ze skutkiem, wskazanym w § 1.

§ 3. W razie zmiany stosunków sąd może na wniosek każdego z małżonków uchylić to ograniczenie praw.

Art. 17. Żona przybiera nazwisko męża. Może je dodać do swego rodowego, jeżeli w akcie małżeństwa oświadczy, że zachowuje swe nazwisko rodowe.

Rozdział IV.

Unieważnienie.

Art. 18. § 1. O unieważnienie małżeństwa może wystąpić każdy z małżonków w razie niezachowania któregokolwiek z wymogów ważności wskazanych w art. 5.

§ 2. Prawo wniesienia powództwa o unieważnienie służy również prokuratorowi, chyba, że podstawą unieważnienia są wady oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński (art. 9.).

Art. 19. § 1. Prawo wniesienia powództwa o unieważnienie wygasa:

1) w przypadku braku wieku — z chwilą dojścia małżonka do lat prawem oznaczonych, albo po trzech latach od zawarcia związku małżeńskiego albo w razie zajścia kobiety w ciążę;
2) w przypadku bigamii — z chwilą ustania lub unieważnienia poprzedniego związku małżeńskiego;
3) w przypadku choroby — z chwilą, gdy choroba będzie uznana za wyleczoną;
4) w przypadku wad oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński — po sześciu miesiącach od ustania stanu nieprzytomności lub zaburzenia czynności psychicznej, od poznania błędu lub ustania przymusu albo po trzech latach od zawarcia małżeństwa.

§ 2. Małżonkowi, który nie miał lat prawem przepisanych lub był chory psychicznie, prawo wniesienia powództwa przedłuża się o sześć miesięcy, licząc od dnia dojścia małżonka do lat prawem przepisanych lub wyleczenia choroby psychicznej.

Art. 20. § 1. Sąd ustala, czy i która ze stron zawarła małżeństwo w dobrej wierze.

§ 2. Małżonek, który zawarł w dobrej wierze małżeństwo, następnie unieważnione, uważany jest narówni z małżonkiem rozwiedzionym, uznanym za niewinnego.

§ 3. W zakresie stosunków majątkowych między małżonkami unieważnienie małżeństwa powoduje takie same skutki jak rozwód.

Art. 21. § 1. Dziecko z małżeństwa unieważnionego uważane jest za dziecko z małżeństwa ważnego.

§ 2. Niezależnie od tego sąd, orzekając unieważnienie, postąpi jak przy orzeczeniu rozwodu w sprawie powierzenia dziecka, dozoru nad nim, utrzymania z nim stosunków, oraz udziału rodziców w ciężarze jego utrzymania.

Art. 22. Po śmierci małżonka tylko jego zstępni mogą prowadzić sprawę o unieważnienie małżeństwa, jeżeli zmarły wszczął ją za życ a.

Art. 23. Po uprawomocnieniu się wyroku o unieważnieniu małżeństwa sąd nakaże sporządzenie o tym wzmianki na akcie małżeństwa.

Rozdział V.

Rozwód.

Art. 24. Na żądanie jednego z małżonków sąd orzeka rozwód, jeżeli uzna, że wzgląd na dobro nieletnich dzieci nie stoi temu na przeszkodzie, oraz jeżeli stwierdzi stały rozkład pożycia małżonków, w szczególności dlatego, że drugi małżonek:

1) dopuścił się cudzołóstwa, chyba, że powód je przebaczył albo upłynęło sześć miesięcy, odkąd o fakcie cudzołóstwa się dowiedział, lub trzy lata od zajścia cudzołóstwa;
2) nastawał na życie powoda lub jego dziecka, albo dopuścił się wobec powoda ciężkiej zniewagi, chyba że ten mu przebaczył albo upłynęło sześć miesięcy, odkąd powód o niej się dowiedział, lub trzy lata od jej popełnienia;
3) odmawia środków utrzymania rodziny;
4) opuścił wspólne zamieszkanie bez słusznej przyczyny od roku, albo nawet ze słusznej przyczyny, jeżeli w ciągu roku od jej ustania nie powrócił;
5) dopuścił się przestępstwa hańbiącego;
6) prowadzi życie hulaszcze lub rozwiązłe, albo nakłania powoda lub dzieci do życia niemoralnego;
7) uprawia zajęcie hańbiące lub ciągnie zeń zyski;
8) nałogowo oddaje się pijaństwu lub narkomanii;
9) cierpi na weneryczną chorobę zaraźliwą, dla małżonka lub potomstwa niebezpieczną;
10) cierpi na chorobę psychiczną od roku trwającą;
11) dotknięty jest niemocą płciową bez względu na czas jej powstania; nie można jednak powoływać się na niemoc osób, które ukończyły pięćdziesiąty rok życia.

Art. 25. Z chwilą wytoczenia powództwa o rozwód, każdy z małżonków jest uprawniony do tymczasowego opuszczenia wspólnego zamieszkania.

Art. 26. Na wniosek jednej ze stron sąd postanowieniem orzeka o osobnym zamieszkaniu małżonków podczas sprawy, o wydaniu małżonkowi opuszczającemu wspólne zamieszkanie, rzeczy mu potrzebnych, nadto o wzajemnych obowiązkach utrzymania małżonków, jakoteż o sposobie roztoczenia pieczy nad dziećmi i ich utrzymaniu.

Art. 27. § 1. Orzekając rozwód sąd ustala, czy i którą ze stron ponosi winę.

§ 2. W przypadku niemocy płciowej lub choroby umysłowej rozwód następuje bez oznaczenia winy strony.

Art. 28. § 1. Z chwilą uprawomocnienia się wyroku, orzekającego rozwód, osoba rozwiedziona może wstąpić w nowy związek małżeński. Z tą chwilą ustają dotychczasowe wzajemne prawa i obowiązki małżonków. Ustaje również ustawowe prawo spadkobrania małżonka pozostałego przy życiu, oraz korzyści, wynikające z majątkowej umowy małżeńskiej lub rozporządzeń na wypadek śmierci.

§ 2. Bez względu na majątkową umowę małżeńską każdy z małżonków odbiera swój własny majątek, a zyski i straty przy podziale wspólnego majątku dzielą się w stosunku do części każdego z małżonków.

Art. 29. W wyroku, orzekającym rozwód, sąd na żądanie małżonka niewinnego przyzna mu od małżonka winnego odszkodowanie za szkodę, spowodowaną przez rozwód, a w szczególności przez utratę korzyści, wynikających z majątkowej umowy małżeńskiej, oraz przez czyny, które stanowią podstawę orzeczenia o rozwodzie; ponadto sąd może przyznać zadośćuczynienie za krzywdę moralną.

Art. 30. § 1. Sąd na żądanie rozwiedzionego małżonka niewinnego, który nie może utrzymać się własnymi siłami, przyzna mu środki utrzymania od drugiego małżonka, chociażby niewinnego, uwzględniając jego stan majątkowy.

§ 2. Gdy winnymi rozwodu są obaj małżonkowie, sąd może przyznać utrzymanie również małżonkowi winnemu.

§ 3. Wysokość przyznanego utrzymania może być na żądanie strony zmieniona przez sąd w zależności od zmiany położenia i majątkowego osoby uprawnionej lub zobowiązanej.

§ 4. Obowiązek utrzymania ustaje z chwilą wstąpienia osoby uprawnionej w ponowny związek małżeński.

§ 5. Obowiązek utrzymania przechodzi na spadkobierców osoby zobowiązanej.

Art. 31. § 1. Sąd, orzekając rozwód:

1) powierzy dziecko, oraz zarząd jego majątku jednemu z rodziców z pierwszeństwem niewinnego albo nawet osobie trzeciej, gdyby tego wymagał interes dziecka;
2) ustali udział każdego z rodziców w ciężarach utrzymania i wychowania dziecka;
3) zapewni każdemu z rodziców, któremu dziecko nie zostało powierzone, a nie pozbawionemu władzy rodzicielskiej, dozór nad wychowaniem i wykształceniem dziecka, oraz możność utrzymywania z nim stosunków osobistych;
4) może przyznać prawo widzenia się z dzieckiem również małżonkowi, pozbawionemu władzy rodzicielskiej.

§ 2. Prawo pobierania pożytków z majątku dziecka przechodzi na tego z rodziców, któremu sąd powierzy zarząd majątku dziecka. Gdyby dziecko powierzono osobie trzeciej, żadne z rodziców nie będzie miało prawa pobierania pożytków.

Art. 32. Postanowienia sądu, normujące stosunek rozwiedzionych małżonków do ich dziecka, mogą być przez władzę opiekuńczą zmienione stosownie do okoliczności.

Art. 33. Układy o wzajemnych stosunkach małżonków na przypadek rozwodu oraz o prawach i obowiązkach, wynikających z ich stosunku do dziecka, mają moc, o ile zostały zatwierdzone w wyroku rozwodowym.

Art. 34 § 1. Żona rozwiedziona powraca do używania nazwiska, które miała przed wstąpieniem w związek małżeński.

§ 2. Jeżeli ma z małżeństwa dzieci niepełnoletnie tego samego nazwiska, jak również z innych uzasadnionych powodów, sąd może w wyroku rozwodowym przyznać jej prawo zachowania nazwiska, nabytego przez małżeństwo. Nazwisko to rozwiedziona żona może dodać do nazwiska, które miała przed zawarciem małżeństwa.

Art. 35. Po uprawomocnieniu się wyroku rozwodowego sąd zarządzi sporządzenie odpowiedniej wzmianki na akcie małżeństwa z zaznaczeniem, że rozwiedziona zachowuje prawo do nabytego przez małżeństwo nazwiska, jeżeli jej zostało przyznane.

Rozdział VI.

Jurysdykcja.

Art. 36. Sprawy, wynikające ze stosunków objętych niniejszym prawem, należą do sądów powszechnych.

Rozdział VII.

Przepisy końcowe.

Art. 37. Przepisy niniejszego prawa nie pozbawiają stron możności dopełnienia również obrzędów, wynikających z ich należenia do związków religijnych.

Art. 38. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrowi Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Administracji Publicznej.

Art. 39. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1946 r.

Adres Redakcji i Administracji: „Krakowski Dziennik Wojewódzki", Kraków, ul. Basztowa 22.

Cena niniejszego egzemplarza **40 zł.** — Przedpłata na rok 1945 wynosi kwartalnie **45 zł.**

Cena ogłoszeń: Wiersz dwułamowy lub jego miejsce 10 zł. — Drobne ogłoszenia do 10 wierszy wraz z egzemplarzem dowodowym 100 zł.

Należność za prenumeratę, ogłoszenia oraz za poszczególne egzemplarze, należy wpłacać na rachunek żyrowy: „Administracji Krakowskiego Dziennika Wojewódzkiego" w Banku Narodowym w Krakowie, ulica Basztowa 21, **zaznaczając wyraźnie tytuł wpłaty.**

Drukarnia Związkowa w Krakowie, ul. Mikołajska 13 — Telefon 580-40 — M 06757